

UNIVERZITA PARDUBICE
Univerzitní knihovna

Výroční zpráva za rok 2012

Březen 2013

Zpracovaly: Mgr. Iva Prochásková
Ing. Blanka Jankovská

Obsah

1	Zpráva o činnosti	3
1.1	Fondy.....	3
1.1.1	Klasické zdroje	3
1.1.2	Elektronické informační zdroje (EIZ)	3
1.1.3	Digitální knihovna Univerzity Pardubice (DK).....	4
1.1.4	Revize fondů.....	5
1.2	Služby.....	5
1.2.1	Uživatelé a návštěvnost	5
1.2.2	Absenční výpůjčky	5
1.2.3	Meziknihovní výpůjční služba a dodávky kopií dokumentů	5
1.3	Informační vzdělávání uživatelů	5
1.4	Nové technologie.....	6
1.4.1	Automatizovaný knihovní systém (AKS).....	6
1.4.2	Vyhledávací systém nové generace – Primo	6
1.5	Open access week.....	7
1.6	Prezentace UK na sociální síť Facebook	7
1.7	Činnost knihovní rady	7
1.8	Asociace knihoven vysokých škol ČR (www.akvs.cz)	7
1.9	Projekty	8
1.9.1	Zpřístupnění recenzovaných časopisů UPa v systému Open Journal System	8
1.9.2	Chemické elektronické informační zdroje pro VaV (ChemEIZ) – projekt OP VaVpI	8
1.10	Další činnost.....	8
1.11	Zaměstnanci.....	9
2	Plán činnosti pro rok 2013.....	11
2.1	Nákup informačních zdrojů.....	11
2.2	Rozvoj Digitální knihovny (DK).....	11
2.3	Informační vzdělávání uživatelů	11
2.4	Realizace projektu <i>Chemické elektronické informační zdroje pro VaV (ChemEIZ)</i>	11
	• konsolidaci a posílení datové kabeláže ve stávajících rozvodech, doplnění zásuvek, doplnění napájení 230V;	11
	• rozšíření pokrytí veřejně přístupných prostor UK bezdrátovou sítí;	11
	• výměnu stávajícího systému bezpečnostních kamer včetně instalace nových kamer k dohledu nad nově pořízeným vybavením.	12
2.5	Plánované akce.....	12
2.6	Celoživotní vzdělávání pracovníků knihovny	12
3	Přílohy	13
3.1	Finanční náklady	13
3.2	Fondy.....	14
3.3	Služby.....	14
3.4	Kvalifikační struktura pracovníků.....	15

3.5	Statistiky.....	15
3.5.1	SciFinder.....	15
3.5.2	Web of Science a Journal Citation Reports.....	15
3.5.3	SCOPUS.....	17
3.5.4	ProQuest.....	17
3.5.5	EBSCO.....	18
3.5.6	Literature Online.....	19
3.5.7	Transport.....	19
3.5.8	Elektronické časopisy.....	20
3.5.9	Elektronické knihy.....	27
3.5.10	Digitální knihovna.....	29
3.5.11	Bibliografický manažer RefWorks.....	30
3.5.12	Linkovací server 360Link.....	30
3.5.13	Využití vyhledávacího nástroje PRIMO.....	31

1 Zpráva o činnosti

1.1 Fondy

1.1.1 Klasické zdroje

Knihy a skripta

Nákup knih a skript domácích vydavatelství byl prováděn průběžně podle profilu fondu i podle požadavků z kateder a ústavů. Od 1. 1. 2012 byl zaveden jednotný postup objednávání domácí i zahraniční literatury hrazené z grantových prostředků. Postup byl zveřejněn na intranetu¹. Zavedení tohoto postupu přispělo k lepšímu přehledu čerpání grantů a ke snížení počtu titulů, které nebyly dodány včas a musely být uhrazeny z rozpočtu UK. Ceny byly zjišťovány poptávkovým řízením u dodavatelů podle oborové, případně jazykové specializace.

V oddělení jmenné a věcné katalogizace bylo nově zkatologizováno 1 948 titulů knih a skript a 40 titulů audiovizuálních médií a multimédií.

Periodika

Počet předplacených titulů v tištěné formě se v několika posledních letech v podstatě nemění. Pro rok 2012 bylo předpláceno 336 titulů periodik v počtu 368 výtisků. Aktuální seznamy předplacených titulů pro rok 2013 jsou na webových stránkách knihovny².

1.1.2 Elektronické informační zdroje (EIZ)

I v roce 2012 došlo díky financování z projektu UNIT (OP VaVpI) a finančního daru firmy Elektrárny Opatovice, a. s. k dalšímu rozšíření portfolia v oblasti EIZ.

Elektronické knihy (E-books)

Z projektu UNIT byl financován nákup trvalých licencí na referenční tituly vydavatelství Elsevier například Comprehensive Composite Materials, Encyclopedia of Energy, Encyclopedia of Modern Optics, International Encyclopedia of Public Health, Treatise on Water Science, Meyler's Side Effects of Drugs a mnohé další. Knihy jsou dostupné na platformě Science Direct³ a jsou označeny ikonou tmavě zeleného klíče v pravém sloupci.

Z finančního daru firmy Elektrárny Opatovice, a. s. byl zakoupen trvalý přístup k 31 odborným monografiím z různých oborů na platformě e-brary⁴.

Koncem roku byl po statistickém vyhodnocení zkušebního přístupu předplacen roční přístup do Encyclopaedia Britannica Academic Edition.

Celkem měla akademická obec přístup k osmi kolekcím monografií a referenčních děl a k sedmi jednotlivým encyklopedickým dílům.

Nově byly koncem roku zakoupeny nejnovější online verze anglicko-českých a německo-českých odborných slovníků firmy Lingea (Anglický slovník – Platinum, Anglický ekonomický slovník, Anglický technický slovník, Anglický lékařský slovník, Německý slovník – Platinum, Německý ekonomický slovník, Německý technický slovník, Německý lékařský slovník). Slovníky jsou přístupné přes terminálový server.

Elektronická periodika

Počet zahraničních periodik předplacených v elektronické formě zůstal stejný jako v roce 2011 – 366 titulů. V rámci konsorciálních balíčků měla akademická obec zpřístupněny kolekce běžných ročníků

¹ <https://zamestnanci.upce.cz/knihovna/obj-knih.html>.

² https://zamestnanci.upce.cz/knihovna/o_knihovne/fond/periodika.html

³ <http://www.sciencedirect.com/science/books/all>

⁴ <http://site.ebrary.com/lib/upce/search.action?p00=eball&search=Search+ebrary>

elektronických časopisů osmi nejvýznamnějších vydavatelství vědeckých časopisů (ACS, Elsevier, Emerald, IEEE, IoP, RSC, Springer a Wiley-Blackwell) a pět kolekcí archivu JSTOR. Velkým překvapením je obrovský propad (více než 80 %) ve využití časopisů zpřístupňovaných na platformě SpringerLink, zvláště s ohledem na trvalý nárůst v posledních pěti letech. Využití časopisů vydavatelství Elsevier, Wiley, ACS a RSC naopak stále stoupá.

Z projektu UNIT byly zakoupeny digitalizované archivy periodik vydavatelství Springer a Elsevier. Z vydavatelství Springer se jedná o kolekci Chemistry & Material Science. V seznamu je celkem 106 titulů. Z nejvýznamnějších je možno jmenovat Analytical and Bioanalytical Chemistry dříve známý pod titulem Fresenius' Journal of Analytical Chemistry, jehož první ročník vyšel v roce 1861, nebo Journal of Thermal Analysis and Calorimetry (vychází od roku 1969) či Journal of Materials Science vycházející také již téměř 50 let. Časopisy jsou přístupné prostřednictvím platformy Springer Link⁵.

U vydavatelství Elsevier byly zakoupeny kolekce Chemical Engineering, Inorganic Chemistry, Materials Science, Organic Chemistry a Physical and Analytical Chemistry obsahující celkem více než 200 titulů. Z nejvýznamnějších časopisů je možno jmenovat Analytica Chimica Acta vycházející od roku 1947, Tetrahedron (od roku 1957) nebo Journal of Catalysis (od roku 1962). Časopisy jsou dostupné z platformy Science Direct.

Bibliografické, plnotextové a faktografické databáze

Uživatelé měli zpřístupněno celkem 12 zahraničních databází a 4 české. Mezi nejvíce využívané patřily i v roce 2012 Web of Science, SciFinder a Scopus. Již druhý rok významně klesá využití multioborových plnotextových zdrojů na platformě ProQuest.

Celkový přehled EIZ včetně popisu a způsobu přístupu je uveden na webových stránkách UK⁶. Ke všem EIZ s online přístupem lze přistupovat jak z IP adres v rámci UPa, tak pomocí vzdáleného přístupu přes terminálový server a VPN, k některým i přes autentizaci prostřednictvím Shibboleth. Propojení bibliografických odkazů s plnými texty bylo i v roce 2012 zajištěno službou 360Link firmy Serials Solutions. Využívání všech EIZ je průběžně statisticky sledováno, výsledky jsou prezentovány v příloze 3.5.

1.1.3 Digitální knihovna Univerzity Pardubice (DK)

Digitální knihovna⁷ byla v roce 2012 dále rozvíjena. Hlavní změnou bylo zapojení repozitáře do evropského prostředí. Obsah DK je nyní sklizen portálem DRIVER⁸ a portálem openAIRE⁹, který shromažďuje výsledky 7. rámcového programu Evropské komise. Vložením výstupu z tohoto programu do DK tak autor splní svoji povinnost zveřejnit svůj výsledek a záznam bude automaticky přebrán portálem openAIRE. V průběhu roku bylo testováno nové uživatelské rozhraní XMLUI, jehož přechod je plánován na první polovinu roku 2013.

K 31. 12. 2012 obsahovala DK celkem 23 103 záznamů, v polovině případů je k těmto záznamům připojen plný text. Záznamy závěrečných vysokoškolských prací všech typů, stejně jako v roce 2011, tvoří 92 % z celkového počtu záznamů. V roce 2012 bylo přidáno 2 038 záznamů závěrečných vysokoškolských prací. Záznamy byly pracovníci UK zkontrolovány a doplněny. Plné texty jsou buď zcela volně přístupné, nebo v souladu s přílohou č. 2 Směrnice 9/2012 přístupné pro oprávněné uživatele po autorizaci přes LDAP UPa či zcela nepřístupné.

V roce 2012 pokračovalo vkládání plných textů publikací vydávaných UPa, jednalo se především o Scientific Papers of the University of Pardubice, sborníky z konferencí a elektronické knihy vydané UPa.

Ve světovém žebříčku institucionálních repozitářů *Top Institutional Repositories*¹⁰ se DK významně

⁵ <http://www.springerlink.com/journals/>

⁶ <http://www.upce.cz/knihovna/eiz/abecedni.html>

⁷ <http://dspce.upce.cz/>

⁸ <http://www.driver-repository.eu/>

⁹ <http://www.openaire.eu/>

¹⁰ <http://repositories.webometrics.info/index.html>

posunula nahoru a obsadila 178. příčku (v roce 2011 to bylo 417. místo).

1.1.4 Revize fondů

V roce 2012 nebyla žádná revize provedena.

1.2 Služby

1.2.1 Uživatelé a návštěvnost

Počet uživatelů vykazuje už druhý rok mírně klesající trend, k 31. 12. 2012 jich bylo registrováno celkem 8 695, z toho 382 jsou uživatelé z řad veřejnosti.

Klesá rovněž počet registrovaných návštěv v budově univerzitní knihovny Studentská 519. Celkem bylo registrováno 111 332 návštěv, což je o více než 18 000 méně než v roce 2011. V tomto počtu nejsou zahrnuti uživatelé, kteří přijdou do knihovny pouze za účelem vracení knih a neprojdou turniketem.

Naproti tomu stále stoupá počet návštěv v pobočce na Fakultě zdravotnických studií, meziročně opět o téměř 500. Celkem navštívilo pobočku 5 225 uživatelů. Pobočku na Fakultě restaurování navštívilo 2 386 uživatelů.

1.2.2 Absenční výpůjčky

Oproti roku 2011 pokles počet absenčních výpůjček o více než 6 500, celkem bylo realizováno 74 433 prvních výpůjček. Toto snížení je ovlivněno nejen klesajícím počtem registrovaných uživatelů, ale do značné míry také faktem, že stoupá počet exemplářů, které mají akademičtí pracovníci půjčeny na roční a delší výpůjční lhůty. Počet prodloužení se snížil o více než 40 % na 29 999. Prodloužení si provádějí sami uživatelé na webu prostřednictvím aplikace „konto čtenáře“.

1.2.3 Meziknihovní výpůjční služba a dodávky kopií dokumentů

V roce 2012 vyřídila UK celkem 2 973 požadavků. Pro naše uživatele bylo vyřízeno 581 požadavků výpůjčkou knihy a 2 133 požadavků dodávkou tištěné či elektronické kopie. Jiným knihovnám jsme poskytli 259 dokumentů z našich fondů, z toho 93 výpůjčkou knihy.

1.3 Informační vzdělávání uživatelů

Aktivita „informační vzdělávání uživatelů“ v roce 2012 vcelku zahrnuje 12 hodin realizovaných školení a 1 129 proškolených uživatelů.

Úvodní přednáška pro studenty prvních ročníků bakalářského studia, zahrnující základní informace o fondech a službách UK včetně práce s katalogem OPAC se uskutečnila pro FChT a FES, na FEI proběhla úvodní přednáška o knihovně v rámci výuky. Ostatní fakulty neposkytly termín. Poskytnutí základních informací spojených s prohlídkou knihovny bylo zajištěno pro zahraniční studenty přijíždějící na UPa v rámci programu ERASMUS.

Byla realizována dvě školení pro studenty 3. a 5. ročníku FChT KEMCh pro práci s elektronickými informačními zdroji se zaměřením na ekonomiku. Celkem se zúčastnilo 53 studentů. Pro FZS byl tento typ školení realizován jednou pro 4. ročník (38 studentů). Ve dvou termínech proběhlo školení *Úvod do využívání EIZ* pro studenty 2. ročníku studijního oboru Sociální antropologie s účastí 39 studentů. Speciální školení bylo realizováno pro studenty katedry polygrafie a fotofyziky FChT (7 studentů).

V akreditovaném předmětu „*Informační zdroje a jejich využívání*“ na FEI vyučovaly Ing. Jankovská a Mgr. Vyčítalová. V akademickém roce 2012/2013 si tento předmět zapsalo 217 studentů.

I v roce 2012 zajišťovaly pracovnice UK různé typy seminářů v rámci OP VK projektu „*ICT rozvoj zaměstnanců UPa a podpora řízení vzdělávání*“. Nabídka byla oproti roku 2011 rozšířena o školení „*Elektronické časopisy a nástroje pro práci s nimi*“ a v zimním semestru také o školení pro využívání nového vyhledávacího nástroje „*Primo – vyhledávání nové generace*“. Celkem bylo realizováno 33

hodin školení s účastí 88 akademických pracovníků, doktorandů a dalších zaměstnanců UPa. Nejvíce účastníků (26) navštívilo kurz „Citační rejstříky a citační ohlas vědeckých článků“.

1.4 Nové technologie

1.4.1 Automatizovaný knihovní systém (AKS)

Na léto 2012 byl naplánován přechod ze stávajícího knihovního systému KPwinSQL na novou verzi systému s názvem Verbis. Změna spočívala v převodu dat z databázového serveru FirebirdSQL (spravovaný firmou KPsys) na univerzitní databázový server Oracle. V pátek 13. 7. byl odpojen online katalog a začal samotný převod. Od pondělí 16. 7. byla zastavena katalogizace a jakákoli další činnost v systému KPwinSQL. V následujícím týdnu byl převod dokončen a 18. 7. byl na všech pracovních stanicích v knihovně i na pobočkách nainstalován nový klient Verbis. V testovacím režimu v rámci univerzitní sítě byl spuštěn i nový online katalog Portaro. Data byla převedena v podstatě bez problémů. Bohužel se vyskytlo mnoho chyb v souvislosti s prací přímo ve Verbisu a se zobrazováním dat v Portaru. Byla proto založena online tabulka na platformě Google dokumenty, do které byl zaznamenán popis chyby, v případě potřeby doplněný printscreenem obrazovky, datum vzniku a následně popis a datum vyřešení chyby ze strany KPsysu. Všechny kritické problémy byly naštěstí řešeny obratem, takže zimní semestr bylo možné zahájit s plným provozem systému i online katalogu. Do konce r. 2012 bylo ovšem do tabulky zaneseno 222 chyb ve Verbisu a 86 chyb v Portaru, z čehož je patrné, že přechod neproběhl tak hladce, jak firma předpokládala, ale naopak si vyžádal velké pracovní nasazení ze strany knihovnic UPa.

Muselo být také zastaveno dodávání záznamů do Souborného katalogu ČR. Od roku 2013 se předpokládá, že si Souborný katalog bude stahovat záznamy sám prostřednictvím protokolu OAI-PMH, který má v sobě systém Verbis zabudován.

1.4.2 Vyhledávací systém nové generace – Primo

Převratnou změnu v rešeršní činnosti znamenala implementace moderní vyhledávací služby (discovery service). Z projektu "Univerzitní IT pro vzdělávání a výzkum – UNIT" byl financován nákup a implementace vyhledávacího nástroje nové generace. Ve výběrovém řízení zvítězil systém Primo¹¹ společnosti ExLibris. Smlouva na dodávku byla podepsána 31. 7. 2012, testovací provoz byl spuštěn 26. 9. 2012 a od 1. 10. 2012 je systém v ostrém provozu. Je provozován v režimu SaaS a předplacen na následujících 5 let.

Univerzita Pardubice je první institucí v ČR, kde je systém Primo implementován. Akademická obec UPa tak má unikátní možnost jako první vyzkoušet ostrou verzi jednotného rozhraní pro vyhledávání v informačních zdrojích zakoupených a předplacených univerzitou. Odpovědí na dotaz zadaný do jednoduchého vyhledávacího pole¹² je soubor relevantních odkazů z předplacených elektronických informačních zdrojů (např. Web of Science, Scopus, Science Direct, Springer Link, Wiley Online Library, American Chemical Society, Royal Society of Chemistry, JSTOR, IEEE Xplore Digital Library, Emerald, Institute of Physics) a zároveň z vlastních zdrojů, tj. z knih a časopisů z regálů Univerzitní knihovny a závěrečných prací a publikací z Digitální knihovny UPa.

Všechny zdroje jsou včetně dostupných plných textů indexovány v centrálním indexu, tzv. Primo Central Index, který je obohacen o lokální index tvořený z knihovního katalogu Univerzitní knihovny a Digitální knihovny UPa. Automatický a neustálý sběr dat ze všech zdrojů probíhá na pozadí. Samotné vyhledávání se uskutečňuje nad těmito indexy a Primo tedy pracuje na podobném principu jako vyhledávač Google. Zajímavé statistické údaje o využití nástroje Primo jsou prezentovány v příloze 3.5.13.

Ve spojení s linkovacím serverem 360Link tak dostala akademická obec k dispozici jedinečnou technologii, která umožňuje rychle a uživatelsky přívětivým způsobem přístup k plným textům vědeckých informací potřebným pro studium, výuku i výzkum. Univerzita Pardubice se tak v této

¹¹ <http://www.upce.cz/knihovna/eiz.html>

¹² <https://primo.upce.cz>

oblasti vyrovnala univerzitám v západní Evropě a USA.

1.5 Open access week

Již potřetí se UK zapojila do mezinárodní akce Open Access Week (22.–26. října 2012). K propagaci byly jako tradičně využity letáky, odznaky (placky), webové stránky a sociální sítě. Během týdne proběhly na půdě knihovny tři přednášky o principech otevřeného přístupu a možnostech, jak se k této aktivitě připojit v rámci UPa. V dalších dvou dnech představila Mgr. Vyčítalová prostor na seminářích OBD prostor, aby představila open access a zároveň informovala o nové službě – přebírání záznamů z WoS přímo do OBD. Tuto službu zajišťuje UK. Záznam je pracovníky knihovny zkontrolován a autorovi jsou poté odevzdána práva k záznamu a informace, zda a v jaké podobě je možné vložit plný text daného výsledku (na základě SHERPA/RoMEO)¹³ a zpřístupnit jej v DK.

1.6 Prezentace UK na sociální síti Facebook¹⁴

Prezentace UK na sociální síti Facebook zůstává dalším komunikačním kanálem knihovny s uživateli. Na zed' jsou vyvěšovány informace vyplývající z běžného provozu knihovny (např. změna otevírací doby, nové služby, nové přístupy k EIZ, akce apod.) a zároveň příspěvky týkající se studia na VŠ, čtenářství, knihoven, kulturních akcí apod. K 31. 12. 2012 měl profil UK na Facebooku celkem 1 917 příznivců.

1.7 Činnost knihovnické rady

Knihovnická rada se sešla pouze jednou, a to 9. března 2012. Na programu jednání bylo zhodnocení činnosti UK za rok 2011 na základě předložené Výroční zprávy o činnosti UK za rok 2011. Zpráva byla schválena a byla zveřejněna na intranetu UPa¹⁵. Dále byla podána informace k situaci se zajištěním přístupů do EIZ v roce 2012 a k projektu Chemické elektronické zdroje pro VaV (ChemEIZ), který byl předložen do OP VaVpI PO 3, výzva 4.3. Fakultám byla nabídnuta možnost objednat si ve vyhovujícím termínu různé typy seminářů pro práci s EIZ nabízené knihovnou v rámci OP VK projektu *ICT rozvoj zaměstnanců UPa a podpora řízení vzdělávání*.

1.8 Asociace knihoven vysokých škol ČR (www.akvs.cz)

Mgr. Prochásková pracovala ve funkci předsedkyně výkonného výboru. Práce v odborných komisích se účastnily Ing. Jankovská a Mgr. Vyčítalová.

Na základě pověření výroční konferencí AKVŠ podepsala předsedkyně za AKVŠ *Berlínskou deklaraci o otevřeném přístupu ke znalostem v přírodních a humanitních vědách*¹⁶. Podpis představuje pro členy neformální závazek podporovat na svých univerzitách např. budování otevřených institucionálních repozitářů, vydávání otevřených časopisů a publikování v uznávaných otevřených časopisech.

I v roce 2012 věnovala AKVŠ pozornost zabezpečení dostupnosti a financování EIZ a spolupracovala v tomto bodě velmi úzce s Radou vysokých škol.

AKVŠ oslavila v roce 2012 10. výročí svého založení. K tomuto jubileu byla vydána brožura, v níž se představily všechny knihovny členů AKVŠ. Z těchto příspěvků vyplývá, že vysokoškolské knihovny se v posledních deseti letech významně proměnily a jednoznačně snesou srovnání s univerzitními knihovnami ve státech západní Evropy a USA.

Slavnostní konference Bibliotheca Academica se konala ve dnech 26. a 27. září 2012 na Univerzitě Pardubice a v Aule Arnošta z Pardubic. K hlavnímu tématu konference *Univerzitní knihovna – vize pro 2020* zazněly zvané přednášky zahraničních hostů. S velkým ohlasem se setkala panelová diskuse

¹³<http://www.sherpa.ac.uk/romeo/>

¹⁴ <http://www.facebook.com/knihovna.upce?v=wall>

¹⁵ https://zamestnanci.upce.cz/knihovna/o-knihovne/dokumenty/vyroc_zpravy.html

¹⁶ Berlin Declaration on Open Access to Knowledge in the Sciences and Humanities, <http://oa.mpg.de/lang/en-uk/berlin-prozess/berliner-erklarung/>

na téma *Otevřená univerzita – otevřená knihovna*, které se zúčastnili prof. Ing. Petr Dvořák, CSc., prorektor MU, doc. RNDr. Vojtěch Petráček, CSc., prorektor ČVUT a prof. RNDr. Tomáš Opatrný, Dr., UP jako zástupce RVŠ. Program včetně prezentovaných příspěvků je dostupný na webových stránkách AKVŠ¹⁷.

1.9 Projekty

1.9.1 Zpřístupnění recenzovaných časopisů UPa v systému Open Journal System

V roce 2012 byl v UK realizován projekt FRVŠ, jehož cílem bylo zpřístupnění recenzovaných periodik vydávaných na UPa prostřednictvím specializovaného softwaru Open Journal System (OJS). Celková dotace projektu byla 238 tis. Kč. Systém zajistí automatizaci činností jednotlivých redakcí od přijetí článku, přes recenzní řízení až po vydání v aktuálním čísle. Po instalaci a přizpůsobení systému probíhalo jeho testování na časopisech *Theatrum historiae* a *Aktuální otázky sociální politiky – teorie a praxe*. Jako problém se ukázal fakt, že u většiny časopisů na UPa zastává většinu rolí výkonný redaktor. Proto bylo potřeba vytvořit podrobné manuály a najít co nejjednodušší způsob práce. Předpokládá se, že v roce 2013 bude systém k dispozici dalším časopisům UPa.

1.9.2 Chemické elektronické informační zdroje pro VaV (ChemEIZ) – projekt OP VaVpI

V květnu byly vyhlášeny výsledky výzvy 4.3 „*Vybavení odborných vědeckých a oborových knihoven*“ PO 3, oblast podpory 3.2. Projekt ChemEIZ byl přijat a postoupil do negociační fáze. Negociační fáze probíhala od srpna do listopadu a během ní doznal obsah projektu mnoha změn. Na základě požadavku zahraničních hodnotitelů musela být z projektu vyřazena celá jedna klíčová aktivita, a to implementace technologie RFID do automatizovaného knihovního systému UK. Finanční prostředky na optimalizaci síťového prostředí a obnovu hardwarového a softwarového vybavení v rešeršních studovněch UK naštěstí v projektu zůstaly. Dosti významně byly kráceny mzdové prostředky na administrativní zajištění, přestože se jedná o rozsáhlý projekt se sedmi partnerskými vysokými školami (MU, VUT, UTB, VFU, VŠB-TUO, UP a UJEP).

Hlavním obsahem projektu je zajištění pětiletých licencí (2013 až 2017) na **SciFinder**, **Reaxys** a **Knovel** a nákupy elektronických archivů periodik **American Chemical Society** a **Royal Society of Chemistry**. Celkový objem způsobilých výdajů po negociačních je 114 708 479 Kč, z toho podíl UPa činí 35 323 679 Kč. 23 851 200 Kč je určeno na EIZ, 7 907 884 Kč na investiční hardware, sítě a vybavení a 3 564 595 Kč na neinvestiční výdaje včetně mezd.

Realizace projektu byla zahájena 1. 12. 2012. Jako velmi problémová záležitost se jeví nutnost nákupu EIZ v souladu se zákonem 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách v platném znění. Přestože je možné využít u nákupu těchto konkrétních EIZ formu jednacích řízení bez uveřejnění, je to forma pro zahraniční dodavatele natolik složitá, že do prvního kola výzvy nebyly podány nabídky po formální stránce vyhovující a řízení budou muset být v roce 2013 opakována.

Zároveň uspěly i projekty, kde figuruje UPa jako partner. V rámci těchto projektů bude mít UPa zajištěny pětileté licence na tyto EIZ:

- ProQuest STM Package
- CINAHL Plus with Fulltext
- IEEE Xplore/IEL
- Academic Search Complete (EBSCO)

1.10 Další činnost

Výstava zahraniční literatury

Od úterý 12. června až do pátku 15. června 2012 měla akademická obec Univerzity Pardubice i odborná veřejnost z regionu jedinečnou možnost nahlédnout do aktuální nabídky prestižních

¹⁷<http://www.akvs.cz/aktivity/ba-2012/program.html>

světových vydavatelství odborné a vědecké literatury. Tradiční výstava pořádaná univerzitní knihovnou ve spolupráci s vydavatelstvím a knihkupectvím Malé centrum v Brně se konala již po třinácté. Vystaveno bylo 1 298 titulů z přírodních věd (především chemie a biochemie), chemického inženýrství, ošetřovatelství, ekonomických a technických věd v celkové hodnotě více než 4,2 milionů Kč. Velké pozornosti se těšily zvláště tituly z oblasti nanotechnologií.

Na výstavě bylo také prezentováno nejnovější, již sedmé, kompletně přepracované vydání „bible“ chemiků a chemických inženýrů Ullmann's Encyclopedia of Industrial Chemistry. Toto vydání má 40 svazků a je to s největší pravděpodobností poslední vydání, které má ještě klasickou tištěnou podobu. O významu, který toto dílo pro studium a výzkum v chemii má, svědčí i fakt, že vedení Fakulty chemicko-technologické se rozhodlo toto dílo pro univerzitní knihovnu zakoupit, přestože je předchozí vydání (včetně všech aktualizací až do konce roku 2011) dostupné v síti Univerzity Pardubice¹⁸.

Celkem bylo na výstavě pro Univerzitu Pardubice nakoupeno 118 titulů v celkové hodnotě více než 570 tis. Kč. Všechny tituly byly zpracovány v univerzitní knihovně a lze je nalézt v knihovním katalogu, kde jsou k dispozici i informace o umístění knihy a možnostech vypůjčení.

Exkurze

Během roku se uskutečnily dvě informační exkurze pro studenty pardubických středních škol a čtyři prohlídky UK v rámci Dnů otevřených dveří pro zájemce o studium. Bylo zajištěno šest exkurzí pro zahraniční delegace a hosty. V rámci knihovnických konferencí, které se konaly v září v Aule, bylo uspořádáno pět exkurzí pro knihovníky z veřejných i vysokoškolských knihoven.

Rešerše a citační analýzy

Na základě požadavků akademických pracovníků byly vypracovány 2 rešerše a 1 citační analýza.

Směrnice č. 9/2012 - Pravidla pro zveřejňování závěrečných prací a jejich základní jednotnou formální úpravu

Na základě požadavku, který vznesl zástupce FChT na jednání Knihovny rady byla vypracována nová směrnice, která obsahuje i doporučenou úpravu citování v bakalářských a diplomových pracích. Po oponentuře, která proběhla na jednotlivých fakultách, bylo znění směrnice upraveno a směrnice vstoupila v platnost koncem října 2012.

Spolupráce s Krajskou knihovnou v Pardubicích

Spolupráce s Krajskou knihovnou v Pardubicích je již několik let omezena pouze na nabídku společného průkazu. Počet uživatelů se společným průkazem stále klesá. V UK bylo k 31. 12. 2012 zaregistrováno 382 uživatelů se společným průkazem.

1.11 Zaměstnanci

K 31. 12. 2012 bylo v UK zaměstnáno 20 pracovníků (19 úvazků), což je o 0,8 úvazku více než v roce 2011. Kvalifikační struktura je uvedena v příloze 3.4. Problémem je fakt, že celkem 5 pracovníků s celkovou výší úvazku 2,0 je vyčleněno na práci na evropských projektech a podíl úvazků na vlastní práci v UK se tak stále snižuje.

Důležitou součástí zvyšování kvalifikace je celoživotní vzdělávání pracovníků. Většina pracovníků se pravidelně účastnila jazykového kurzu angličtiny. Možnosti získávání nových znalostí poskytují také semináře a workshopy organizované AKVŠ¹⁹, pracovníci UK se zúčastnily řady z nich.

O vysoké profesní kvalifikaci pracovníků UK svědčí fakt, že se účastní konferencí a seminářů s aktivními příspěvky. Mgr. Vyčítalová prezentovala na konferenci Open Repositories 2012 v Edinburghu poster „Publishing system as the new tool for the open access promotion at the

¹⁸ <http://onlinelibrary.wiley.com/book/10.1002/14356007>

¹⁹ <http://www.akvs.cz/aktivity/aktivity2012.html>

university“ a vystoupila mimo jiné s prezentacemi na 5. setkání uživatelů systému DSpace v Ostravě²⁰. Ing. Jankovská prezentovala implementaci Primo na UPa na Setkání uživatelů Aleph a SFX 2012 v listopadu na VUT v Brně.

²⁰ <http://www.akvs.cz/aktivity/2012-seminar-dspace.html>

2 Plán činnosti pro rok 2013

2.1 Nákup informačních zdrojů

Na základě sledování statistického využívání bude obnoveno předplatné do EIZ hrazených z rozpočtu univerzitní knihovny. Méně využívané zdroje budou zrušeny. Předpokládá se účast UPa v některých konsorciálních projektech v rámci nového programu MŠMT Informace – základ výzkumu (LR), který zajistí financování EIZ do roku 2017. Nejdůležitější je projekt, jehož nositelem je Národní technická knihovna a který požaduje dotaci na Scopus a předplatné časopisů vydavatelství Elsevier, Wiley a Springer.

Zákon 137/2006 Sb. o veřejných zakázkách v platném znění ve spojení s pravidly pro příjemce dotací v rámci OPVK a VaVpI velmi komplikuje průběžný nákup knih z projektů. S využitím právní analýzy problému bude navržen postup pro tyto nákupy s cílem neochromit dodávání knih podle potřeb akademické obce. Nákupy z rozpočtu UK budou realizovány průběžně podle profilu fondu a podle požadavků z fakult na zajišťování základní a doporučené studijní literatury.

2.2 Rozvoj Digitální knihovny (DK)

V první polovině roku 2013 by měla proběhnout změna uživatelského rozhraní Digitální knihovny UPa, které zatraktivní její obsah a prezentaci (facetové vyhledávání, počty citací,...). Zároveň bude pokračovat zkušební vkládání publikační činnosti UPa z Web of Science a Scopusu do OBD a DK. Předpokládá se, že publikační činnost z WoS za rok 2012 bude kompletně vložena do DK. Na základě dobrovolnosti autorů bude k záznamům v souladu s pravidly vydavatelů ověřenými v databázi SHERPA/RoMEO přiložen plný text.

2.3 Informační vzdělávání uživatelů

Základní typy školení pro studenty budou probíhat i nadále podle zavedeného systému.

V rámci OP VpK projektu *ICT rozvoj zaměstnanců UPa a podpora řízení vzdělávání* (nositel IC UPa) budou opět nabízeny semináře podle katalogu. Nabídka bude rozšířena o školení, které seznámí akademické pracovníky s možnostmi přebírání záznamů z Web of Science do OBD, s jejich následnou úpravou a připojením plného textu k evidovanému záznamu.

2.4 Realizace projektu *Chemické elektronické informační zdroje pro VaV (ChemEIZ)*.

V prvním čtvrtletí 2013 budou provedena výběrová řízení na EIZ a po podpisu smluv zaplacený poplatky na celé pětileté období. Během celého období řešení projektu budou realizovány semináře a školení pro uživatele s cílem rozšířit a prohlubovat znalosti cílových skupin v oblasti práce s informačními zdroji a tím přispívat k jejich vyššímu a kvalitnějšímu využívání. Zvláštní pozornost bude věnována cílové skupině studentů doktorského stupně studia ve smyslu rozvíjení jejich potenciálu pro vědeckovýzkumnou práci. Využívání EIZ bude průběžně monitorováno a v případě potřeby budou častěji opakována uživatelská školení a realizována intenzivní propagace EIZ. Odborný koordinátor projektu naváže spolupráci se zahraničními organizacemi zabývajícími se licencováním EIZ, jejich zpřístupňováním a využíváním v evropských vědeckých knihovnách a získané zkušenosti bude předávat partnerům projektu.

Od ledna bude zahájena realizace klíčové aktivity *Optimalizace síťového prostředí a modernizace technického vybavení univerzitní knihovny*, která zajistí:

- konsolidaci a posílení datové kabeláže ve stávajících rozvodech, doplnění zásuvek, doplnění napájení 230V;
- obměna a posílení komunikačních prvků (nový aktivní prvek v budově UK připojený rychlostí 10 Gigabit Ethernet, pro zvýšení dostupnosti přenášených dat vybavený dvěma zdroji a připojený do 2 datových center s novými aktivními prvky);
- rozšíření pokrytí veřejně přístupných prostor UK bezdrátovou sítí;

- vybavení UK novými PC, notebooky, tiskárnami, prezentační technikou, knižními skenery a biblioboxem pro možnost vracení knih mimo otevírací dobu knihovny;
- výměnu stávajícího systému bezpečnostních kamer včetně instalace nových kamer k dohledu nad nově pořízeným vybavením.

2.5 Plánované akce

Ve dnech 11. až 14. června 2013 se uskuteční ve velké zasedací síni FChT tradiční výstava zahraniční literatury.

V říjnu budou v rámci akce Open Acces Week realizovány prezentace a školení upozorňující na možnosti publikování či zveřejňování publikovaných prací v režimu otevřeného přístupu.

2.6 Celoživotní vzdělávání pracovníků knihovny

Kromě běžného školení pracovníků pro nově zaváděné technologie a služby a účasti v kurzech angličtiny plánujeme:

- účast na akcích organizovaných AKVŠ ČR;
- účast na konferencích: INFORUM 2013, Praha; LIBER – 42. výroční konference, Mnichov, červen 2013; LILAC – Librarians' Information Literacy Annual Conference, University of Manchester Library, březen 2013.

3 Přílohy

3.1 Finanční náklady

Nákup informačních pramenů	Částka v tis. Kč
Periodika v tištěné formě	570
Knihy	862
Elektronické informační zdroje	4 187,8
Zdroje získané MVS a DD	82
Celkem	5 701,8

Provozní náklady	Částka v tis. Kč
Spotřební materiál a DHM	176,7
Servisní smlouvy, služby a opravy	506,9
Cestovné, vložné, poplatky za členství v AKVŠ a LIBER	43,4
Energie (elektřina + voda)	601,3
Bankovní poplatky a kurzové ztráty	26,9
Celkem	1 355,2

Náklady na zaměstnance	Částka v tis. Kč
Mzdové náklady	4 529,2
Pojištění	1 541,3
Zákonné sociální náklady	82,9
Celkem	6 153,4

Příjmy

	Částka v tis. Kč
Tržby za kopírovací a tiskové služby	257,1
Poplatky za upomínky, registrace a náhrady za ztráty	250,2
Dar Elektrárna Opatovice	250
Projekt FRVŠ	238
Celkem	995,3

3.2 Fondy

Stav knihovního fondu k 31. 12. 2012: **195 892** jednotek.

	Přírůstky počet svazků	Úbytky počet svazků
Knihy, skripta a vázaná periodika	4 403	935
Audiovizuální média a multimédia	40	0
Vysokoškolské práce	2 022	0
Celkem	6 465	935

Předplácená periodika	Tituly	Exempláře
Zahraniční tištěné	75	75
Zahraniční elektronicky	366	366
České včetně deníků	261	293
Celkem	702	734

3.3 Služby

Uživatelé zaregistrovaní k 31. 12. 2012	8 695
Počet absenčních výpůjček (včetně prodloužení)	104 432
Celkový počet návštěvníků knihovny	122 703
Z toho	
v UK Studentská	111 332
v pobočce FR v Litomyšli	2 386
v pobočce FZS v Černé za Bory	5 225

Realizovaná meziknihovní výpůjční služba

Požadavky našich uživatelů	2 739
Z toho	
Vyřízeno výpůjčkou	589
Vyřízeno xerokopiemi	1 774
Vyřízeno digikopiemi	359
Požadavky jiných knihoven	283
Z toho	
Vyřízeno výpůjčkou	93
Vyřízeno xerokopiemi	140
Vyřízeno digikopiemi	26

3.4 Kvalifikační struktura pracovníků

Celkem pracovníků		20	19
v tom	s VŠ vzděláním v oboru knihovnictví	4	4
	s VŠ vzděláním v jiném oboru	4	3,5
	se SŠ vzděláním v oboru knihovnictví	6	4,5
	se SŠ vzděláním v jiném oboru	6	7

3.5 Statistiky

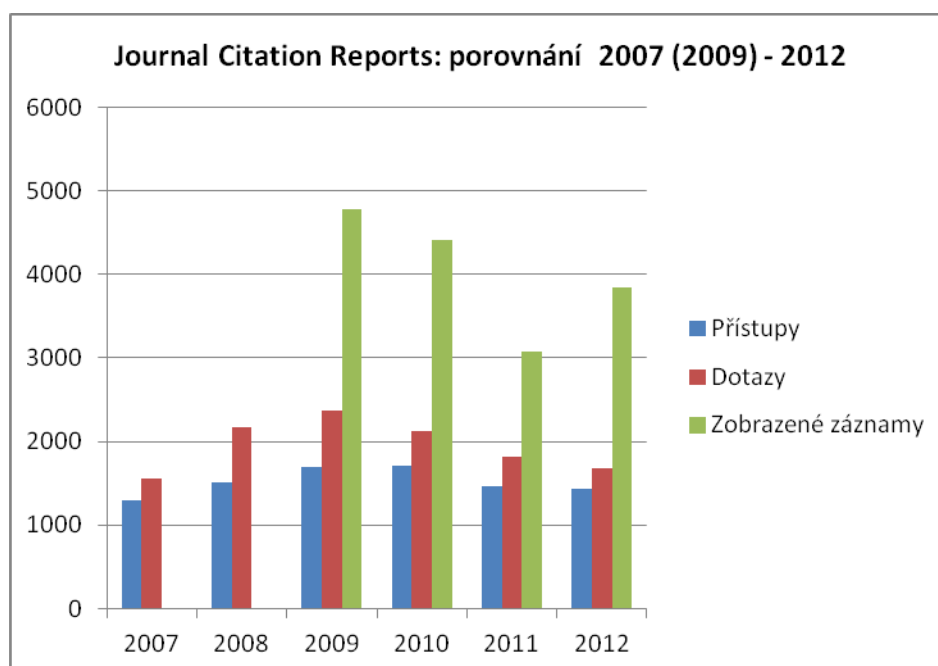
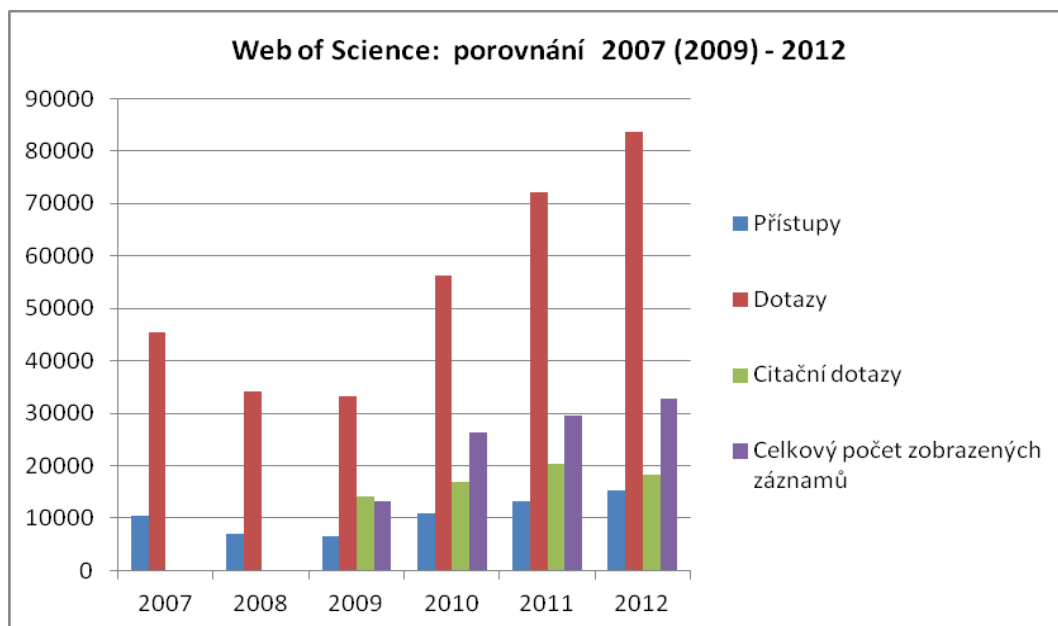
3.5.1 SciFinder

Celkový přehled aktivit v databázi SciFinder. Počet přístupů se oproti roku 2011 zvýšil o 48 %. Všechny pokusy o připojení byly úspěšné.

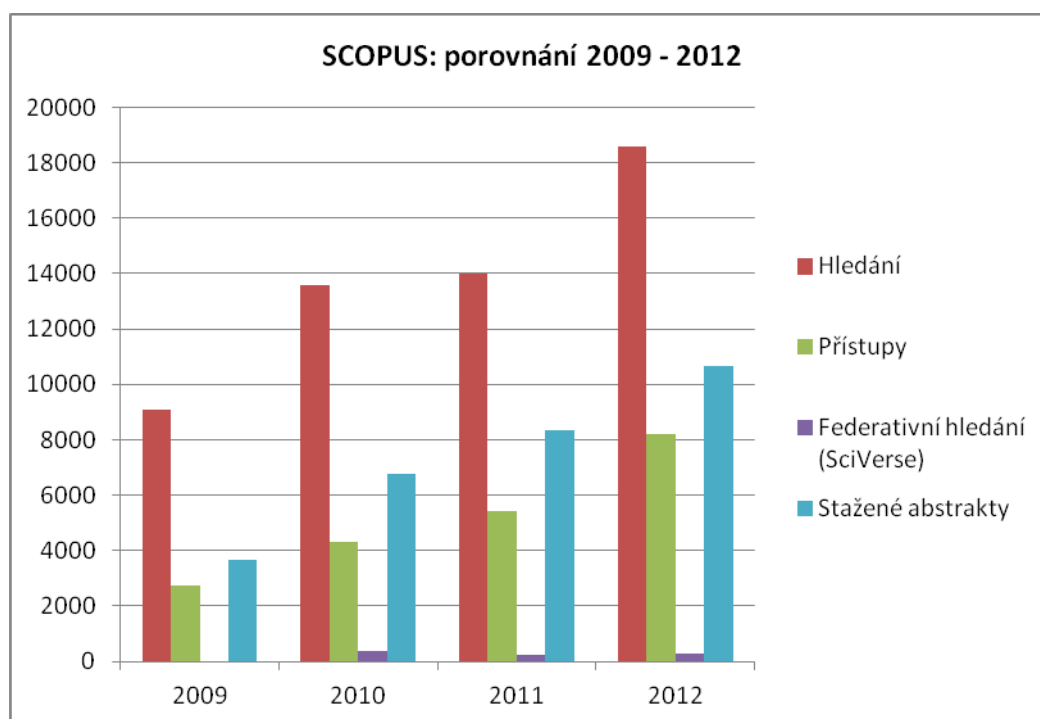
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Total
Registr. uživ.	279	290	298	302	304	304	304	304	305	307	311	329	
Přístupy													
Počet přístupů	622	594	606	525	586	392	272	246	284	410	399	264	5 200
Průměr. délka přístupu (minuty)	43	43	41	37	35	31	31	34	35	35	35	35	37
Hledání celkem													34 774
Subst/Markush	392	596	465	428	350	246	168	221	184	375	391	256	4 072
Reakce	361	225	346	355	518	266	135	221	156	258	268	132	3 241
Odkazy	4 616	4 275	4 360	2 722	2 637	1 553	1 197	791	1 048	1 433	1 455	1 374	27 461

3.5.2 Web of Science a Journal Citation Reports

Date	Web of Science				Journal Citation Reports		
	Přístupy	Dotazy	Citační dotazy	Celkový počet zobrazených záznamů	Přístupy	Dotazy	Zobrazené záznamy
Celkem	15 275	783 741	18 330	32 850	1 433	1 672	3 843

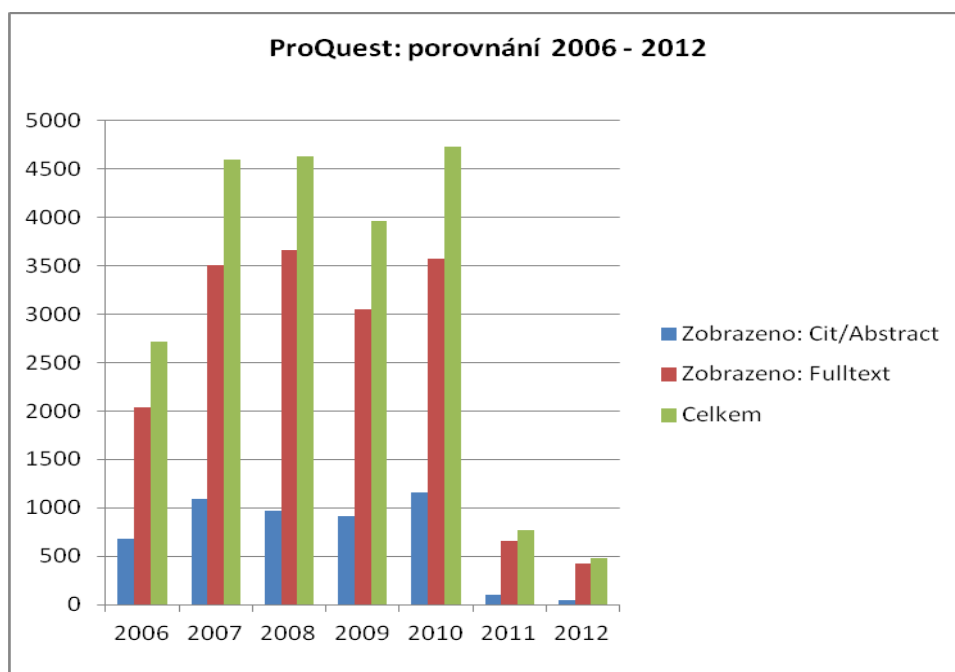

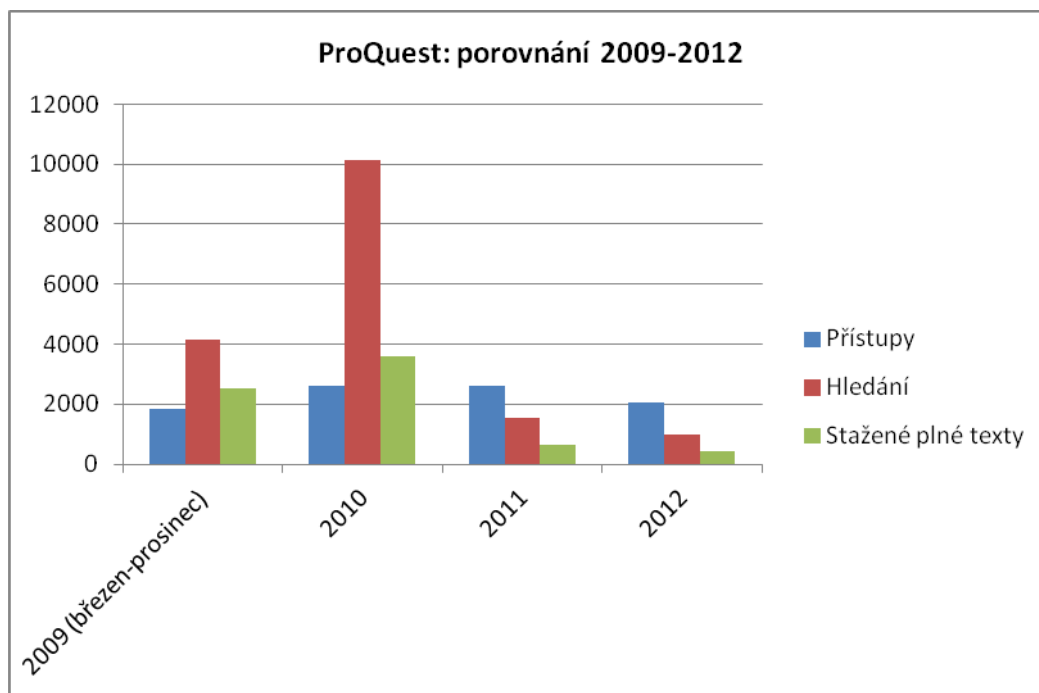
3.5.3 SCOPUS

3.5.4 ProQuest

Již druhý rok po sobě se potvrdil obrovský propad ve využívání multioborové plnotextové databáze ProQuest Central.

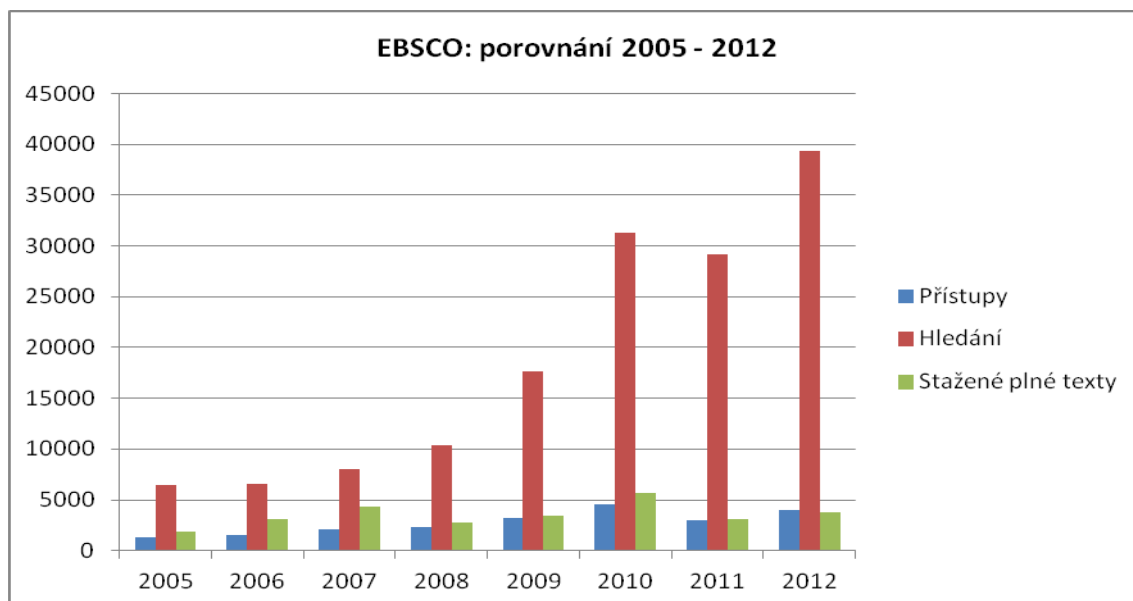

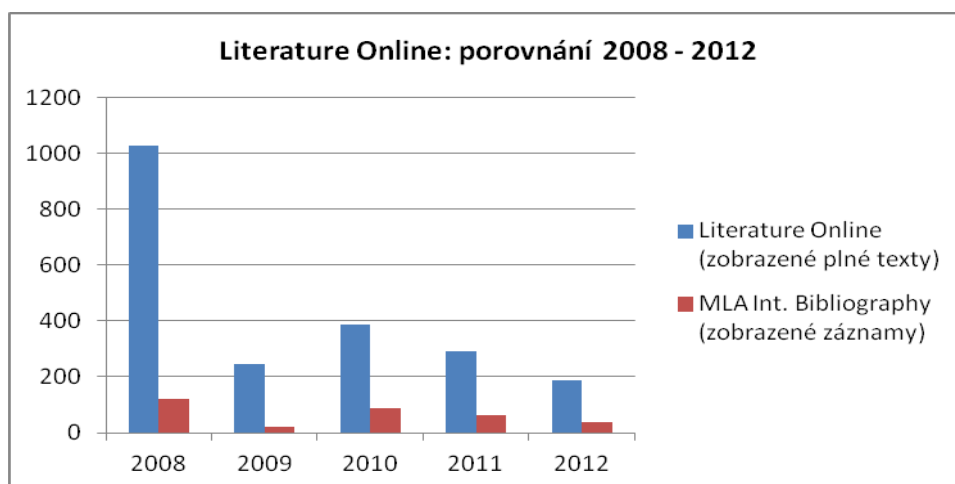
3.5.5 EBSCO

EBSCO – využití po jednotlivých sekcích 2012

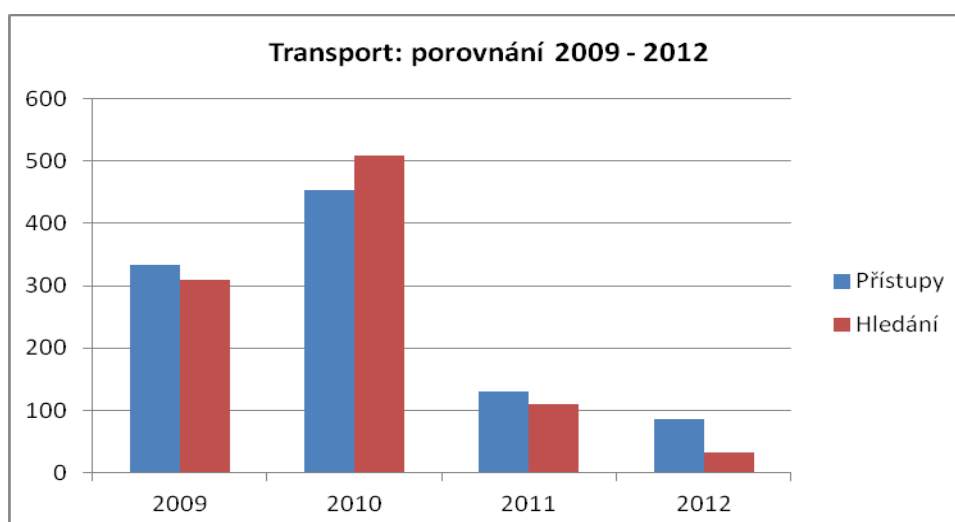
	Přístupy	Hledání	Plné texty
Academic Search Complete	3142	6102	2717
Business Source Complete	1112	4126	823
Business videos	898	3150	0
CINAHL Plus with Full Text	193	1006	99
EconLit with Full Text	920	4018	84
ERIC	44	517	0
GreenFILE	789	3361	0
Image Collection	1755	4790	10
Library, Information Science & Technology Abstracts	1002	4139	0
Regional Business News	895	3960	73

3.5.6 Literature Online

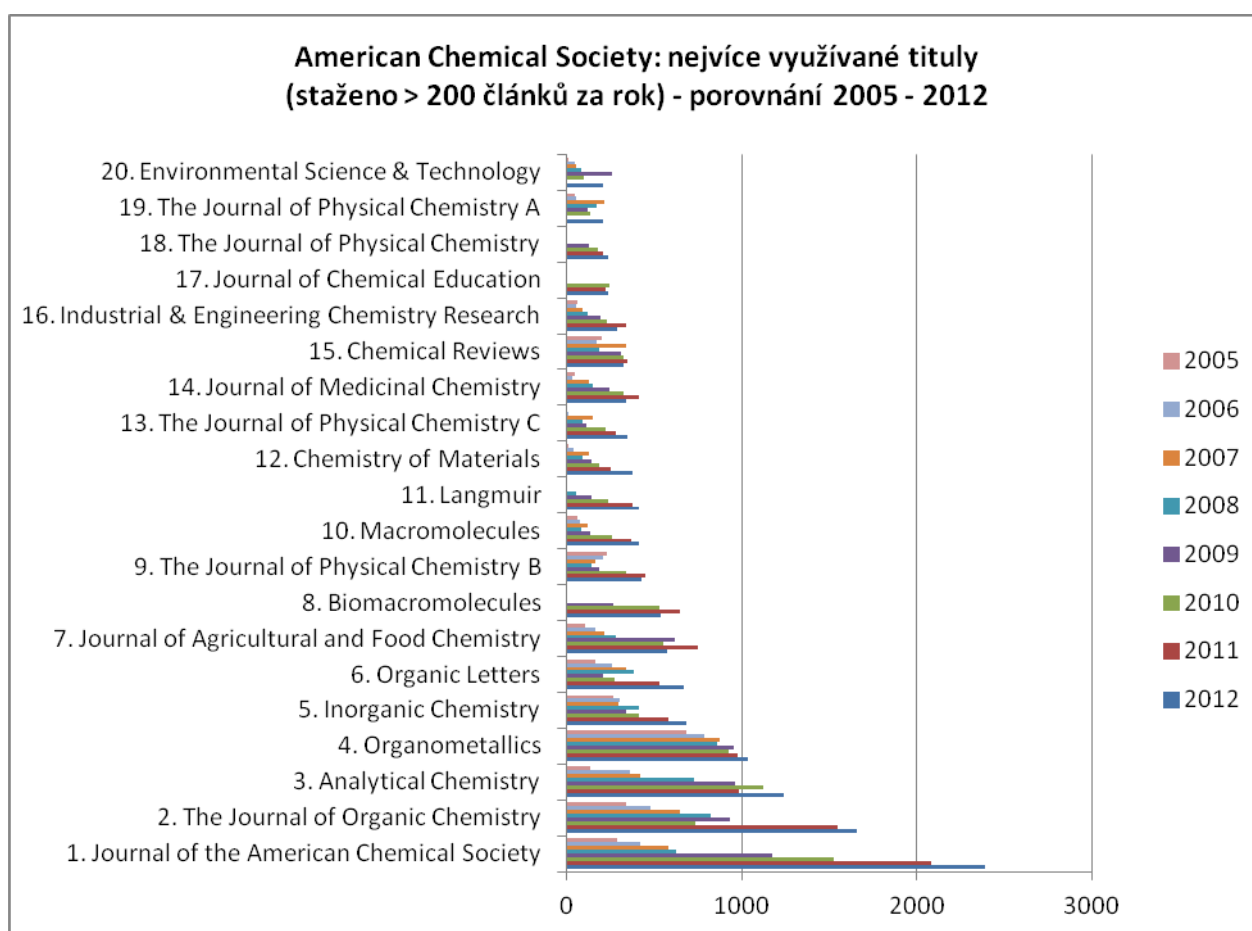
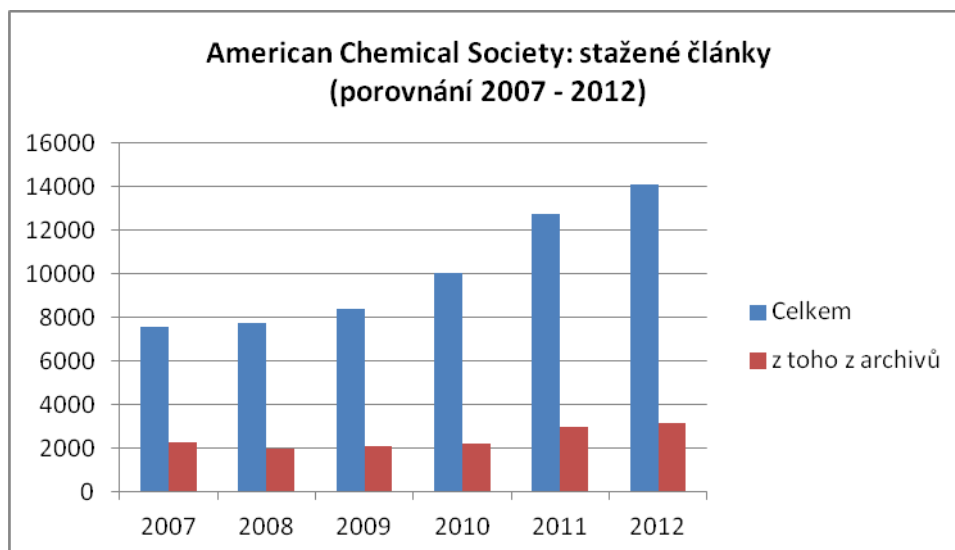

3.5.7 Transport

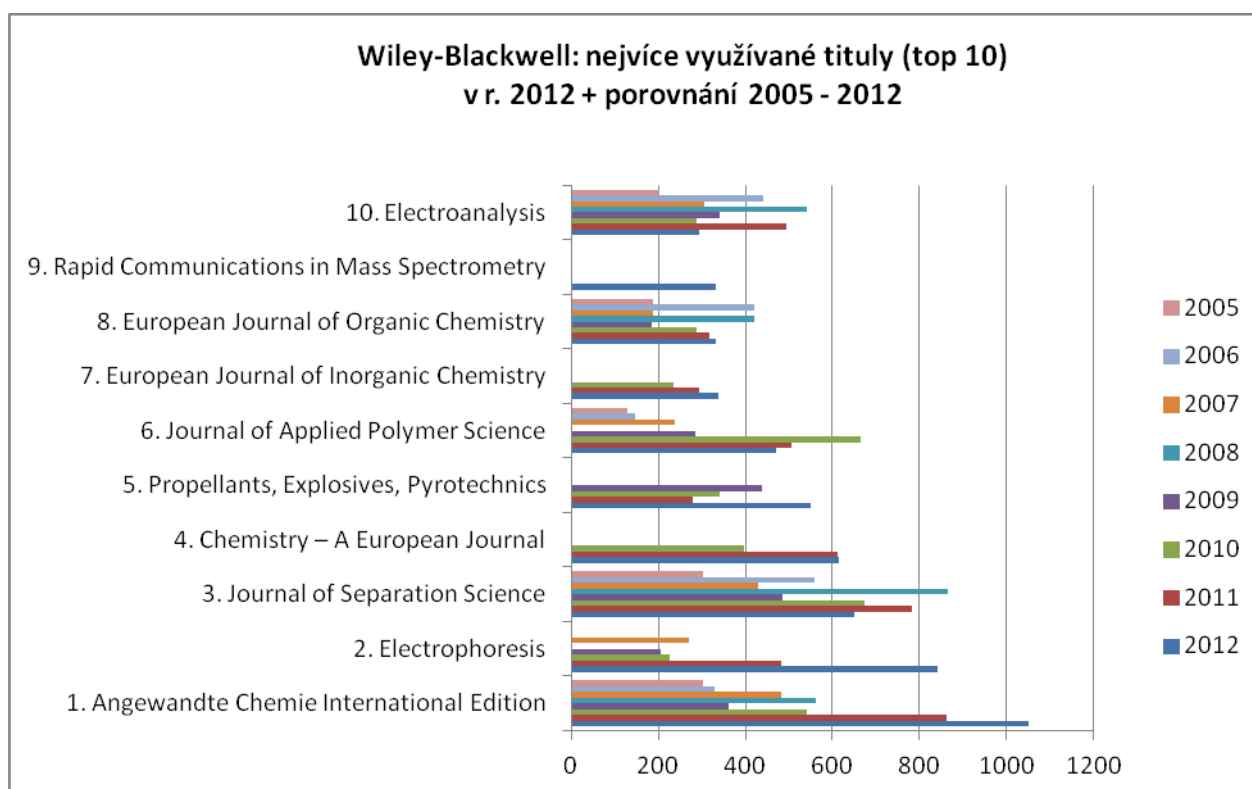
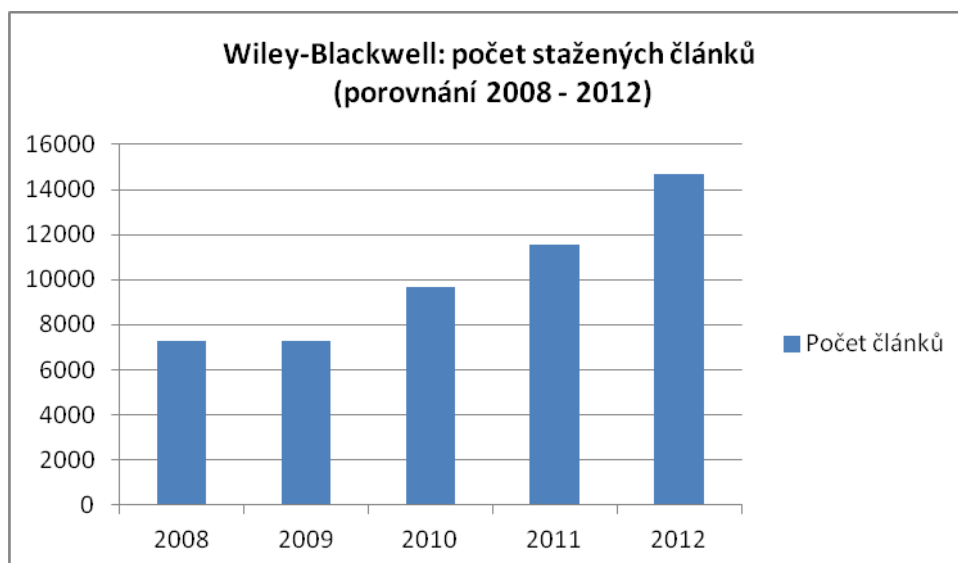

3.5.8 Elektronické časopisy

3.5.8.1 American Chemical Society

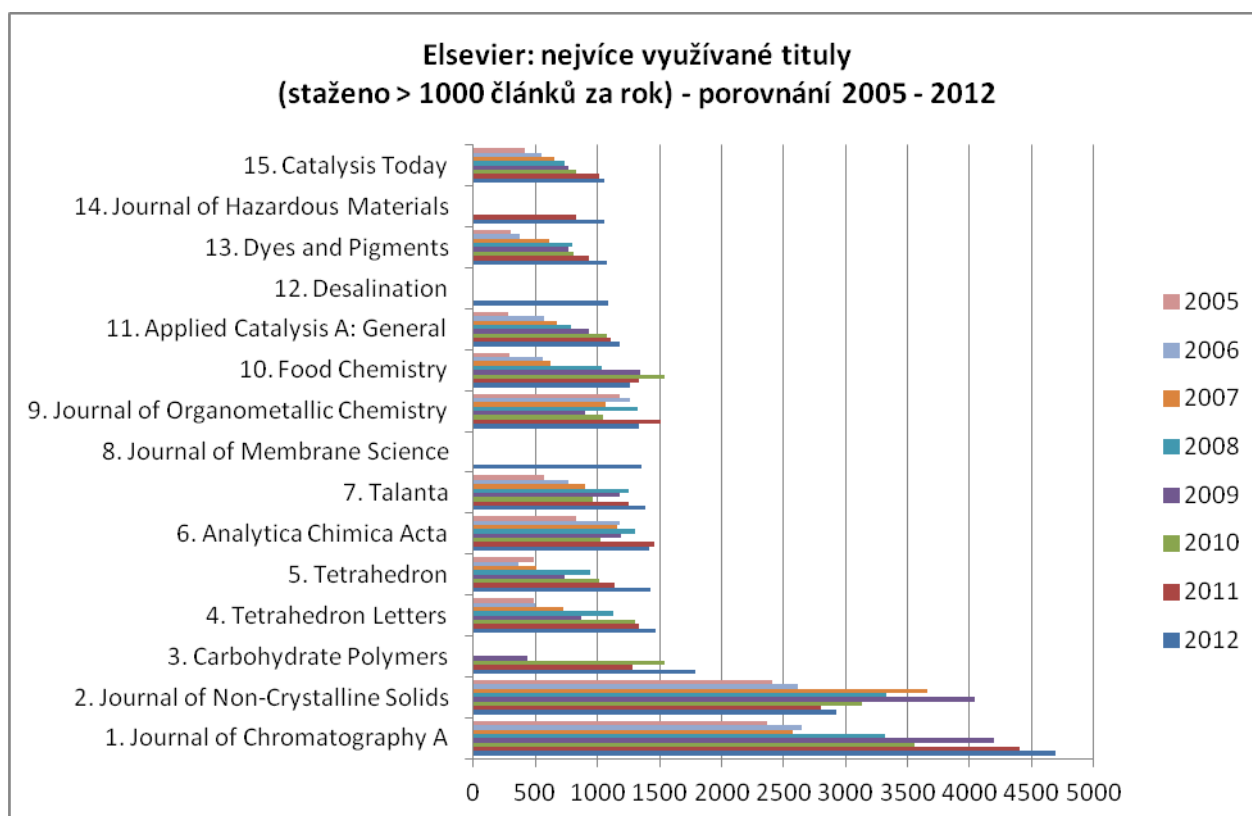

3.5.8.2 Wiley online library

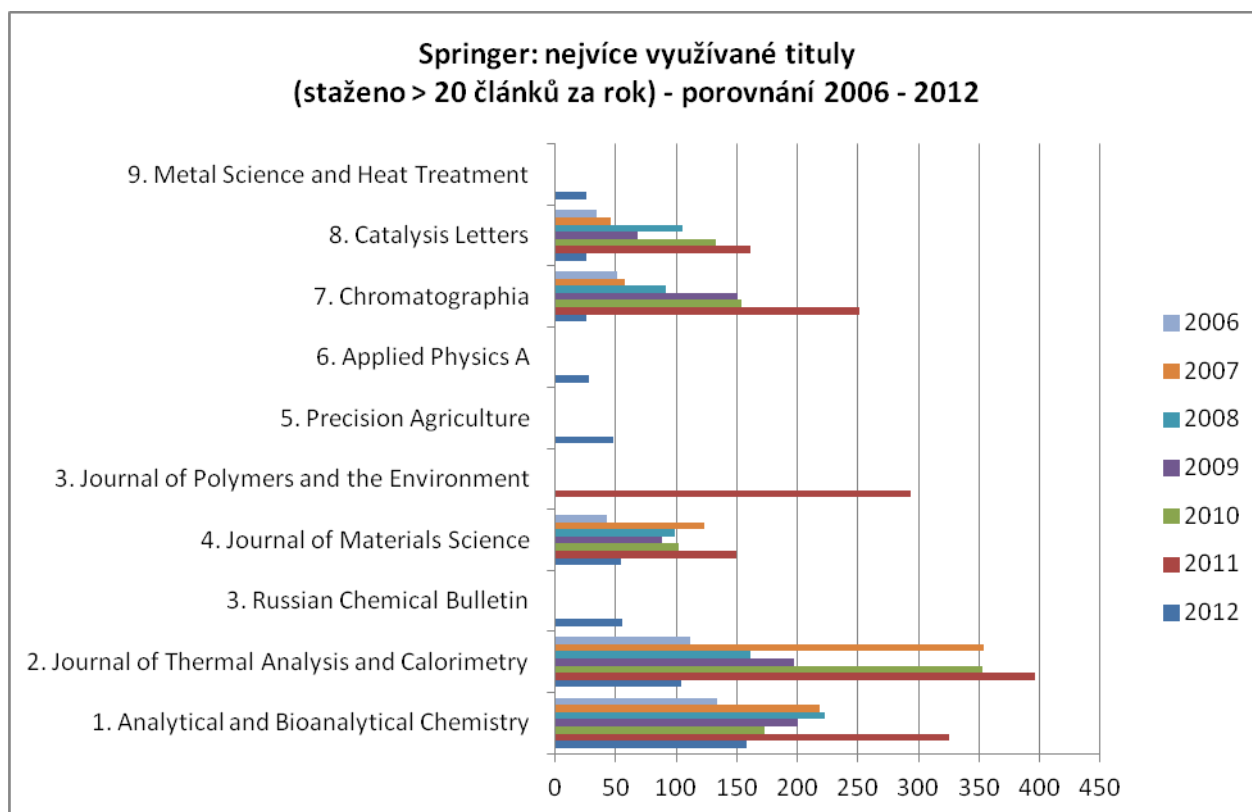
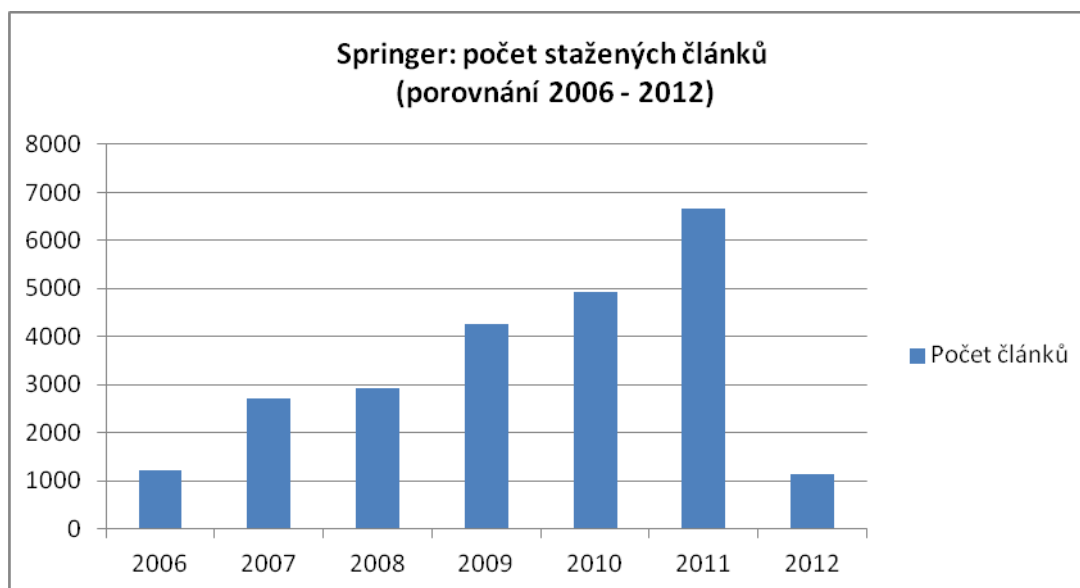

3.5.8.3 Elsevier - Science Direct

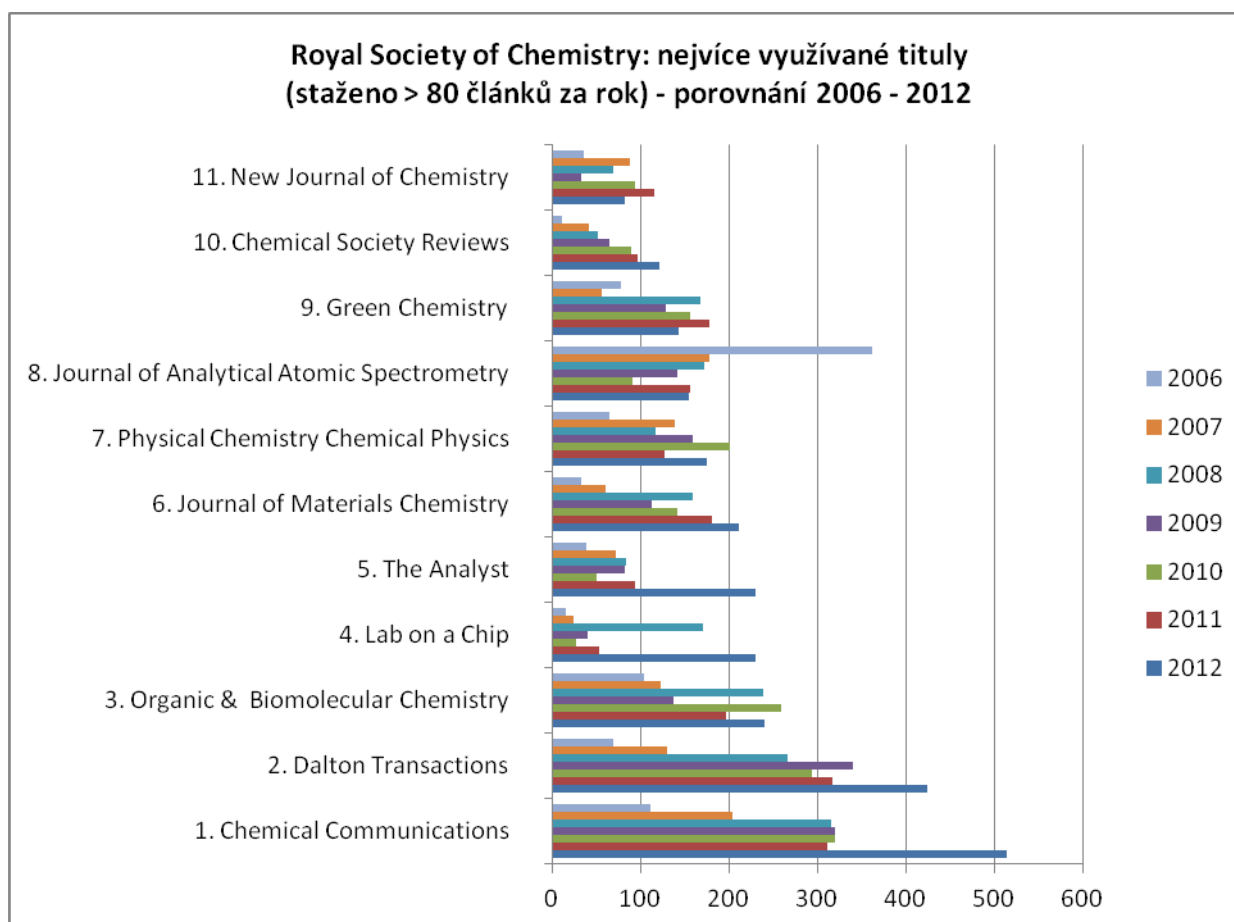
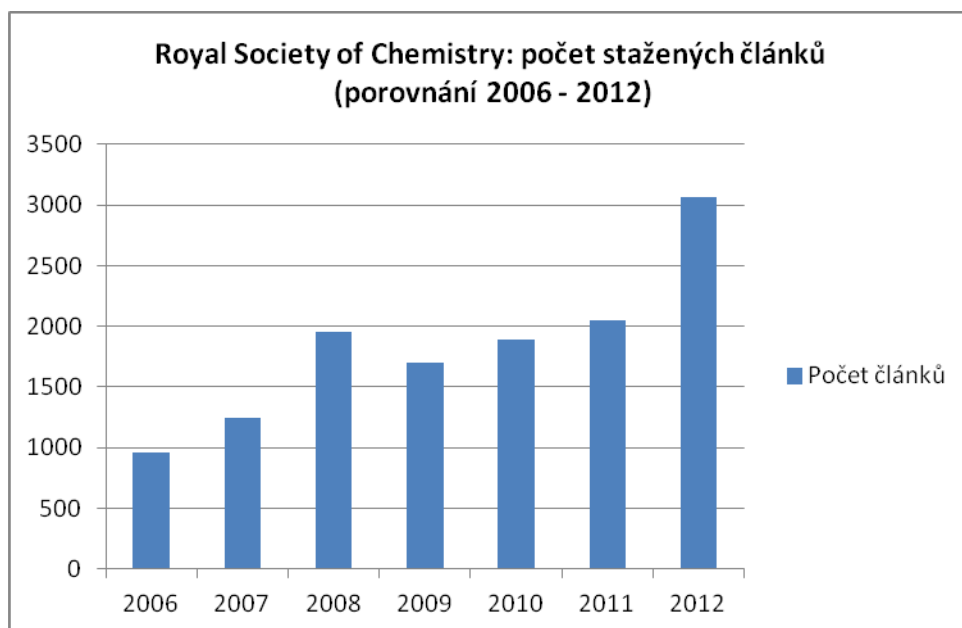
Skokový nárůst se objevil v roce 2012 ve využití elektronických periodik vydavatelství Elsevier. Zvýšené využití se projevilo i stahováním archivních článků z digitalizovaných archivů nakoupených z projektu UNIT. Celkem jich bylo v období od května do prosince staženo 2 544.

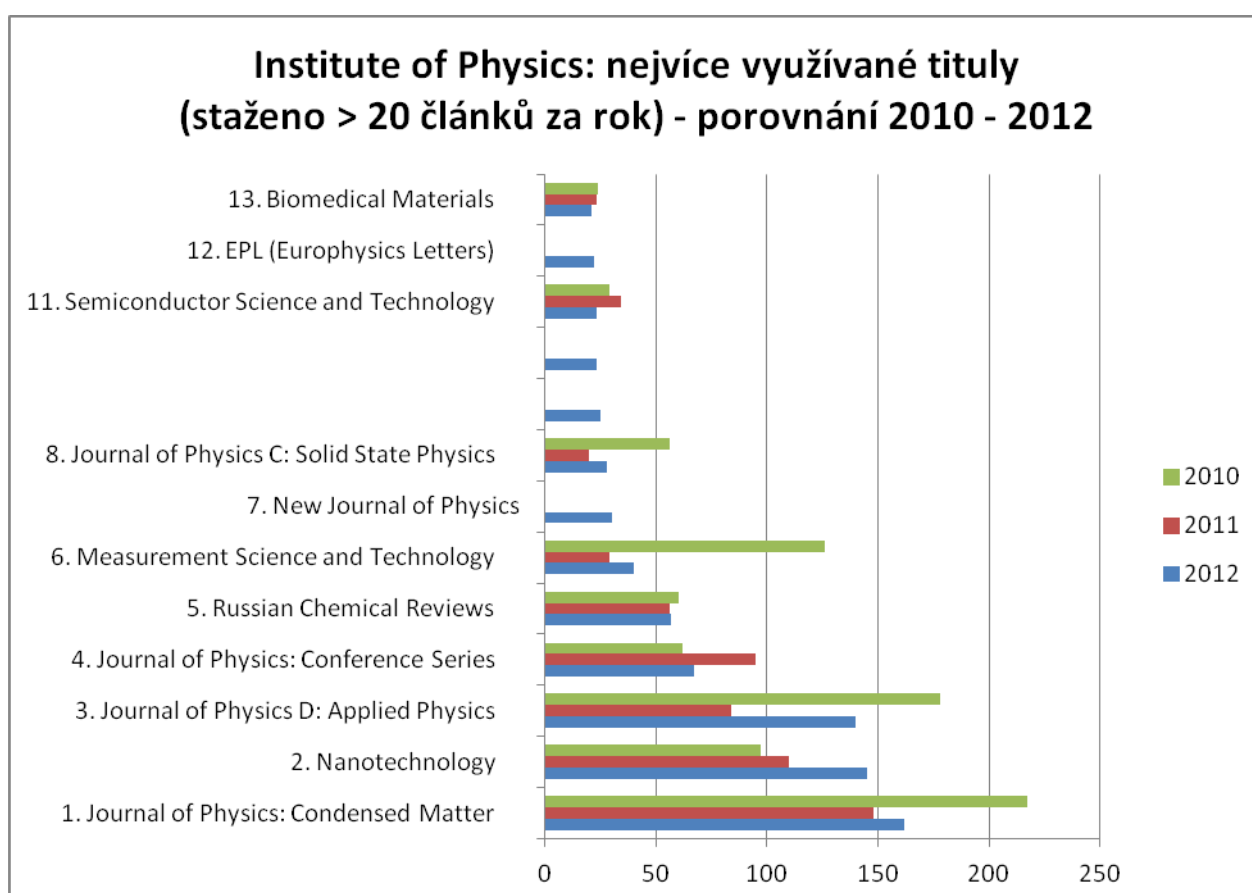
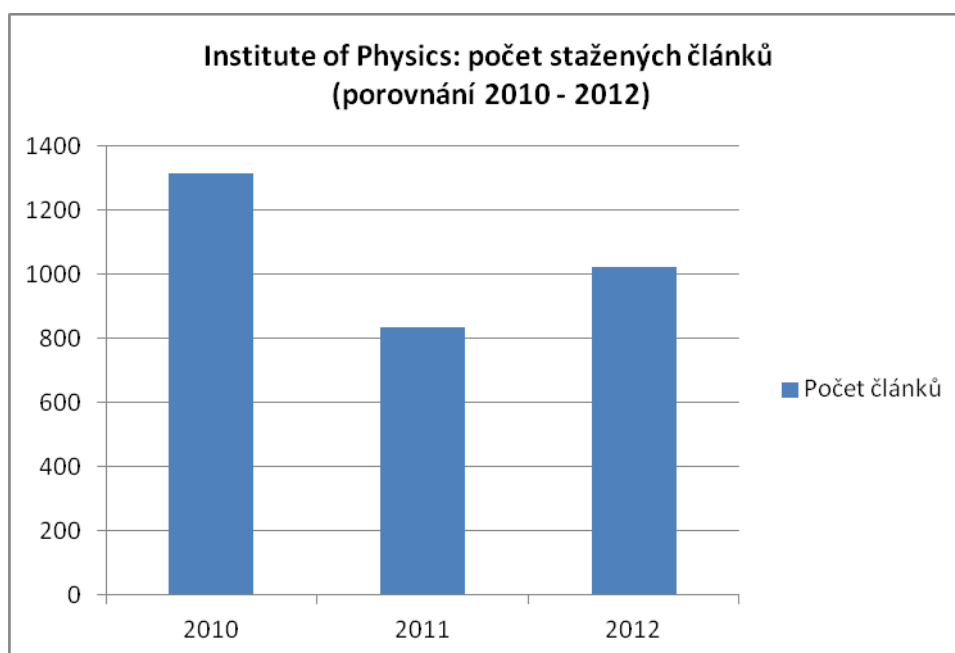
3.5.8.4 Springer Vlg. a další vydavatelství v aplikaci SpringerLink

3.5.8.5 Royal Society of Chemistry

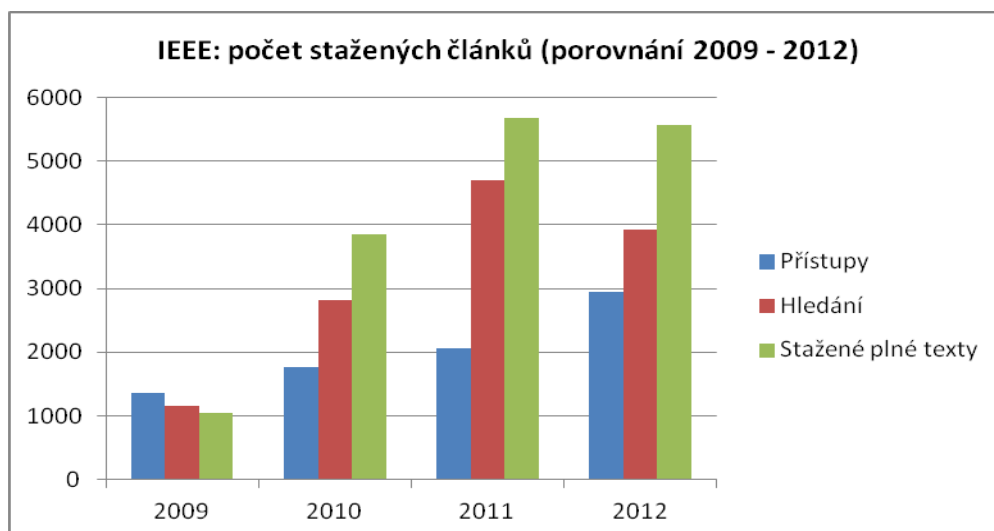
3.5.8.6 Institut of Physics

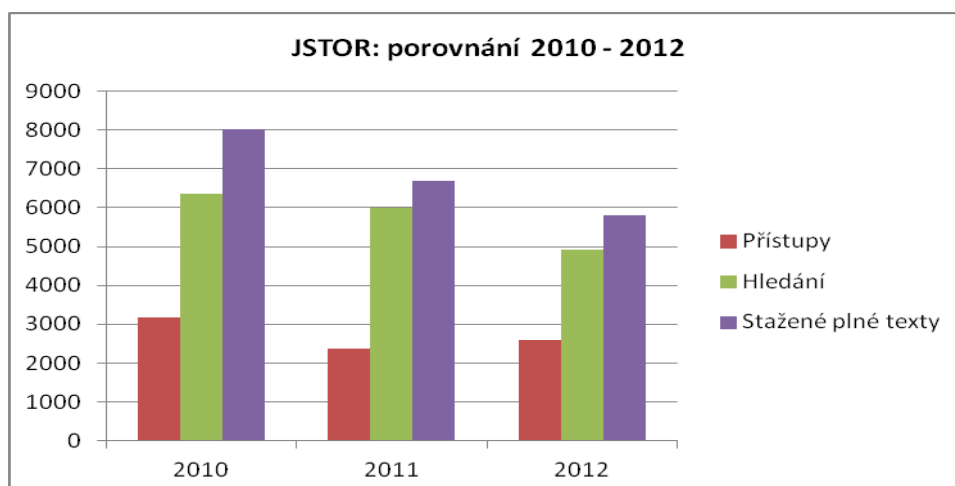
3.5.8.7 Emerald

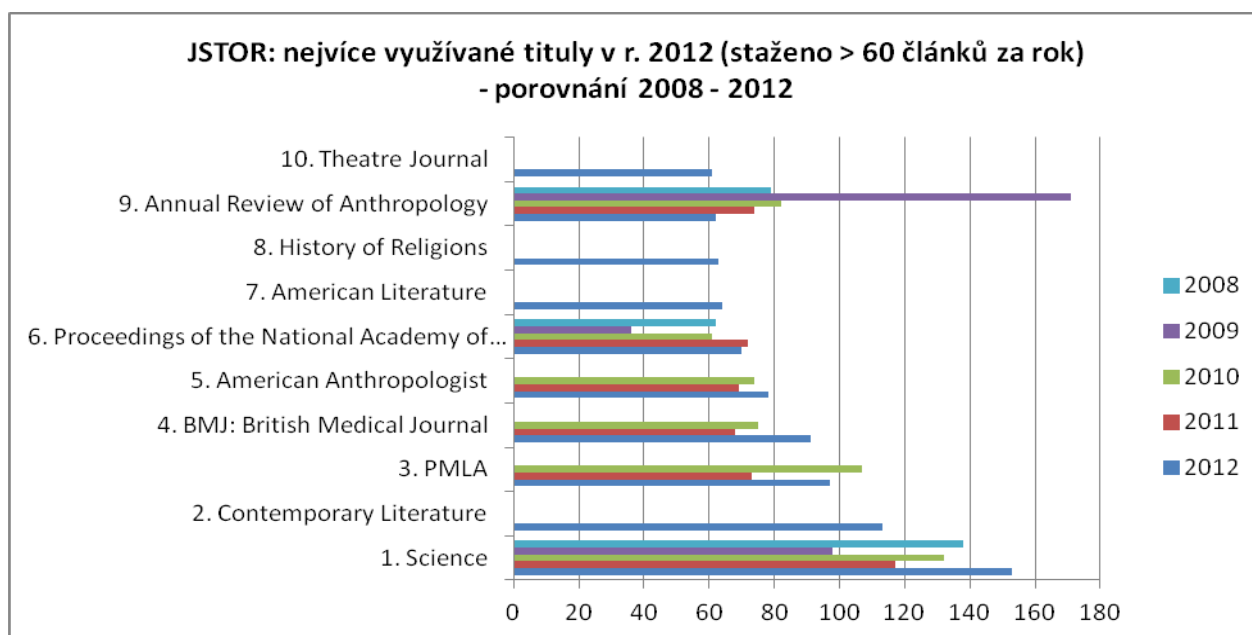

3.5.8.8 IEEE Xplore Digital Library

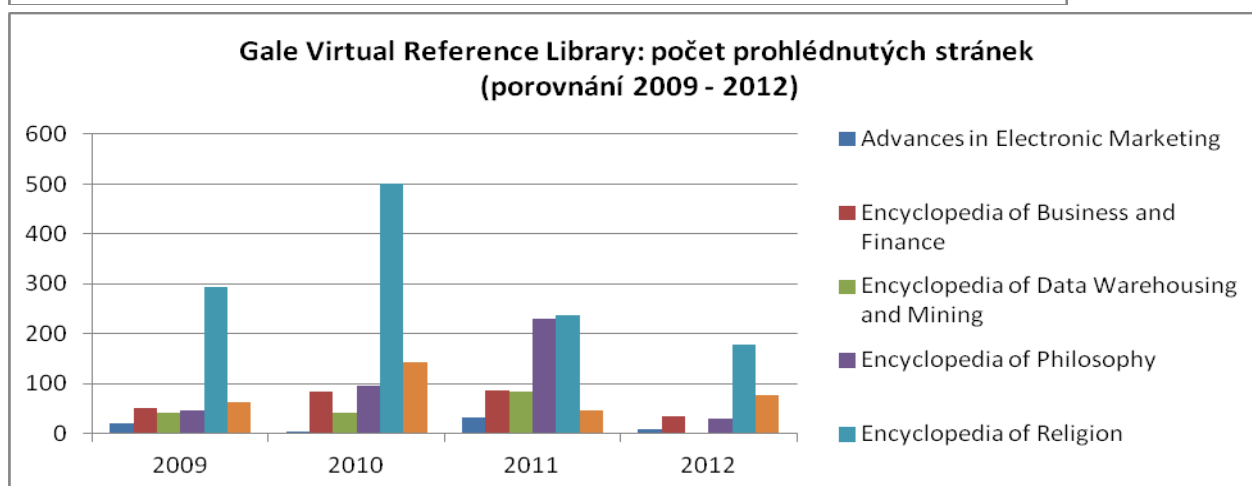
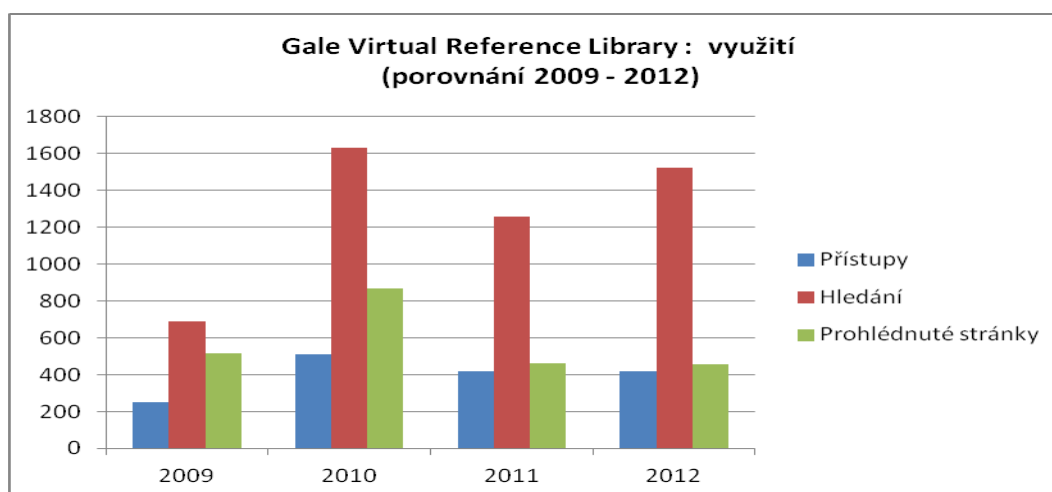
3.5.8.9 Archiv časopisů JSTOR

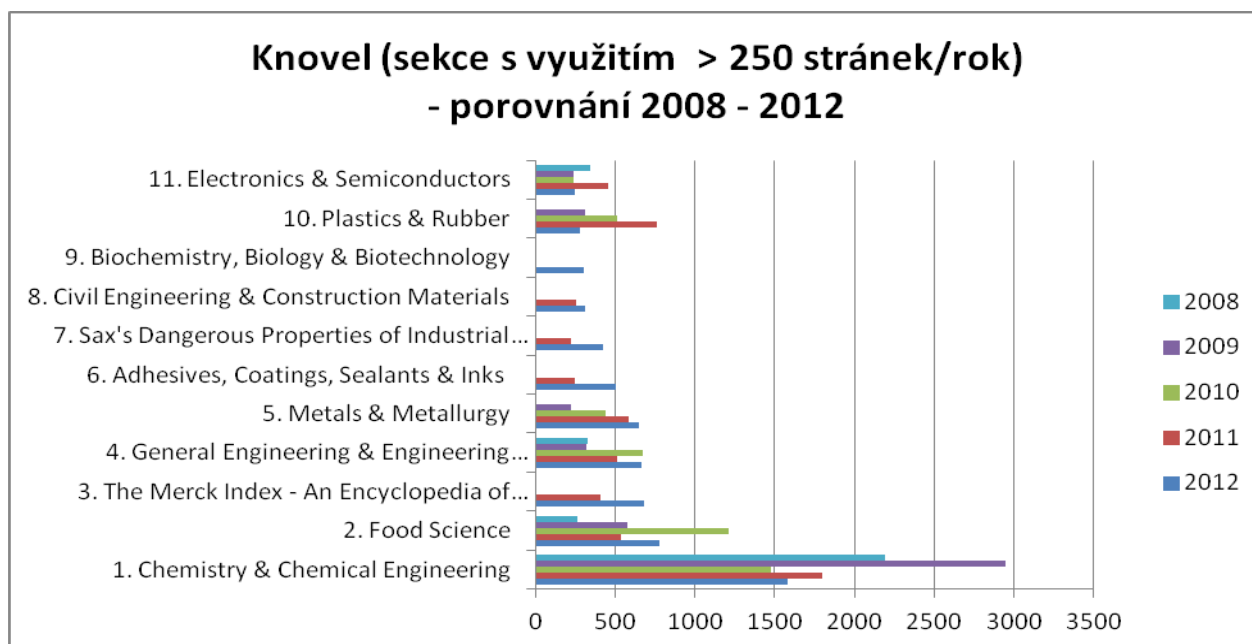

3.5.9 Elektronické knihy

3.5.9.1 Gale Virtual Reference Library

3.5.9.2 Knovel

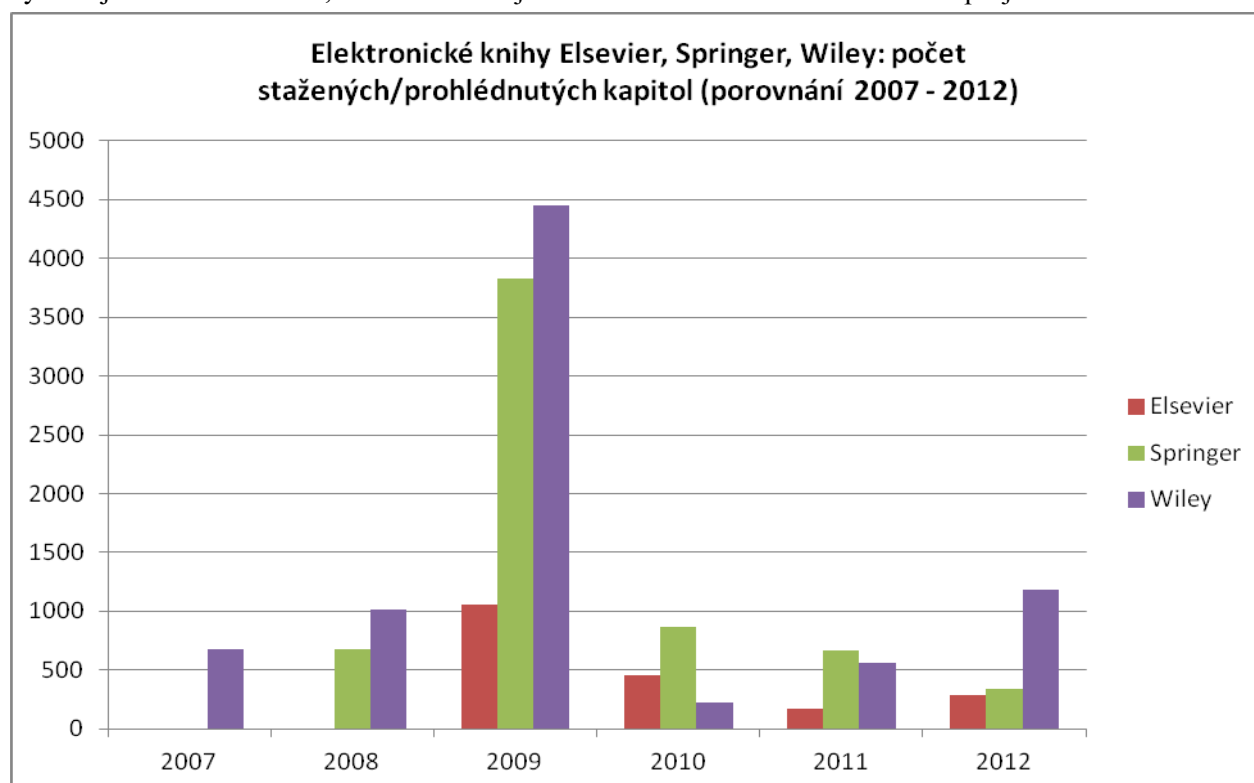

3.5.9.3 Knihovna OECD

Časopisy	Staženo článků
Country statistical profiles: Key tables from OECD	41
Taxation: Key Tables from OECD	31
Economics: Key Tables from OECD	20
Higher Education Management and Policy	6
Celkem	111
Otevřené publikace	
Biofuel Support Policies: An Economic Assessment	1
Health at a Glance: Europe 2010	1
International Migration Outlook 2010	1
OECD Employment Outlook 2011	1
OECD Factbook 2005: Economic	1
OECD in Figures 2009	1
OECD Reviews of Regulatory Reform: Regulatory Reform in the Czech Republic 2001	1
OECD Reviews of Tertiary Education: Czech Republic 2009	1
Safe and Sustainable Transport: A Matter of Quality Assurance	1
Sustainable Development: Critical Issues	1
Taxing Wages 2010	1
Test No. 110: Particle Size Distribution/ Fibre Length and Diameter Distributions	1
Why Is Administrative Simplification So Complicated?: Looking beyond 2010	1
Otevřené kapitoly publikací	
Government at a Glance 2009	12
Government at a Glance 2011	2
OECD Economic Surveys: Norway 2012	2
OECD Environmental Performance Reviews: Portugal 2011	2

3.5.9.4 E-knihy na platformách Science Direct, Wiley Online Library a SpringerLink

Graf velmi dobře ilustruje nárůst využití v letech, kdy bylo zakoupeno větší množství nových titulů. Uživatelé si po prvním připojení na online server vybrané kapitoly stáhnou na své zařízení a dále je využívají v režimu off-line, což se samozřejmě ve statistikách z online serverů neprojeví.

3.5.10 Digitální knihovna

3.5.10.1 Využití podle typu přístupů

146,114 people visited this site

67.80% Search Traffic

99,071 Visits

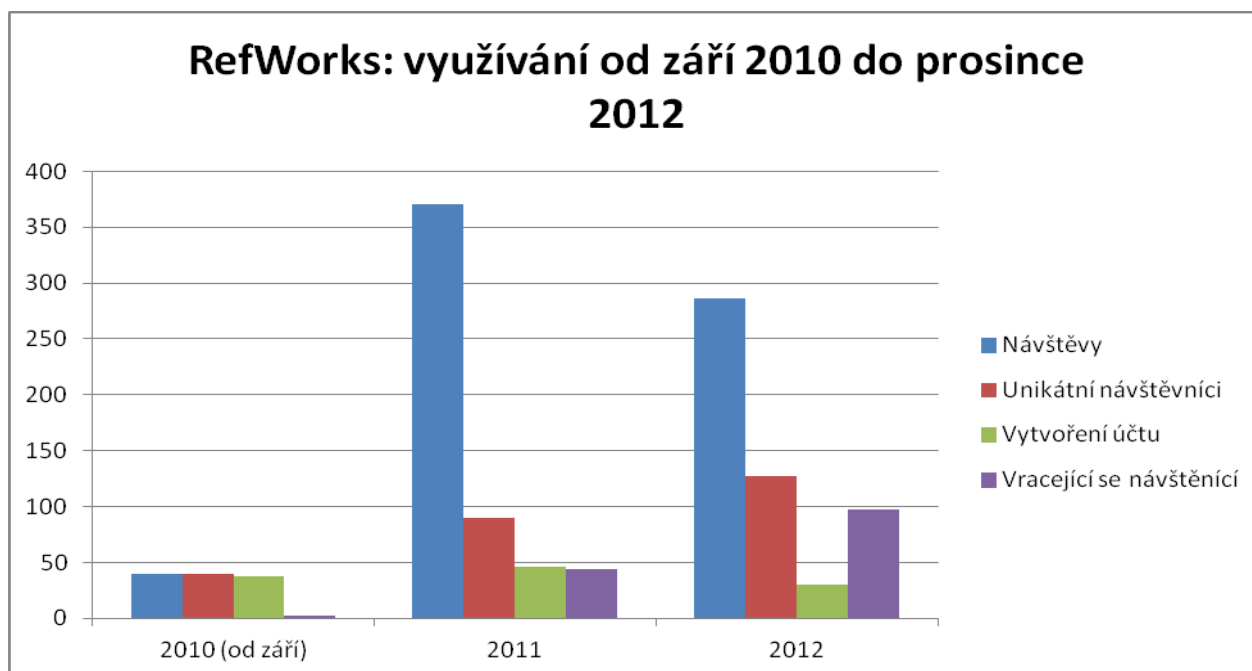
18.73% Referral Traffic

27,371 Visits

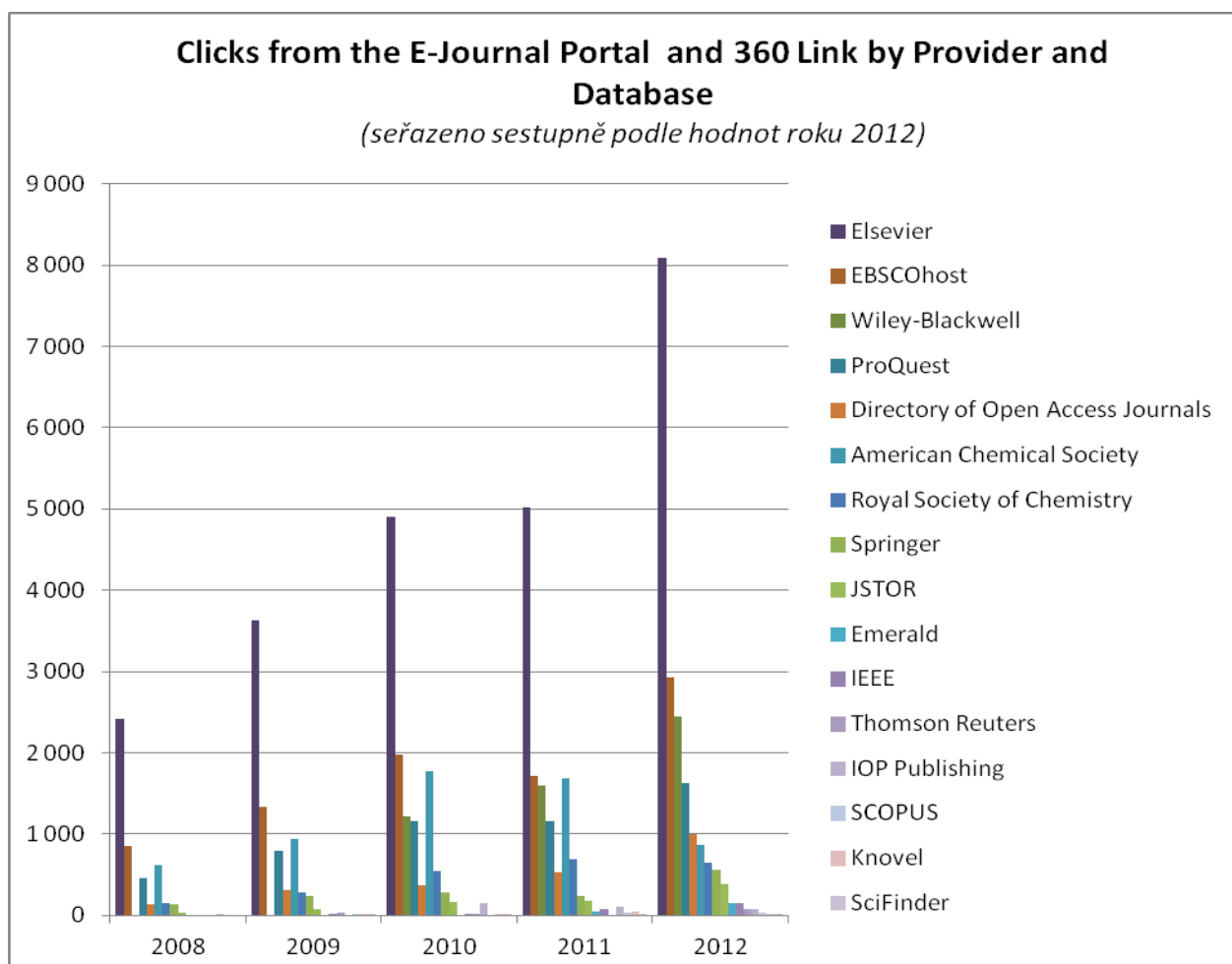
13.46% Direct Traffic

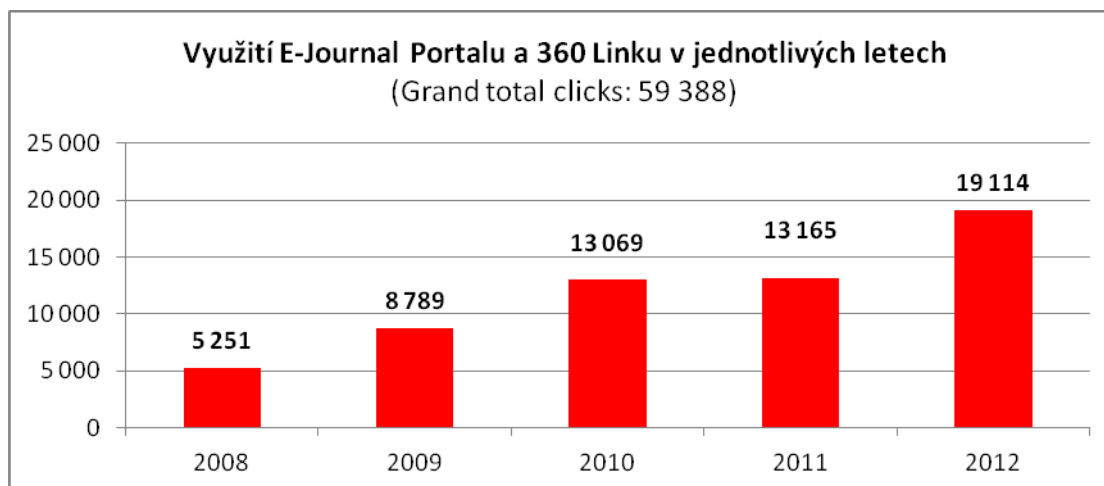
19,672 Visits

3.5.11 Bibliografický manažer RefWorks

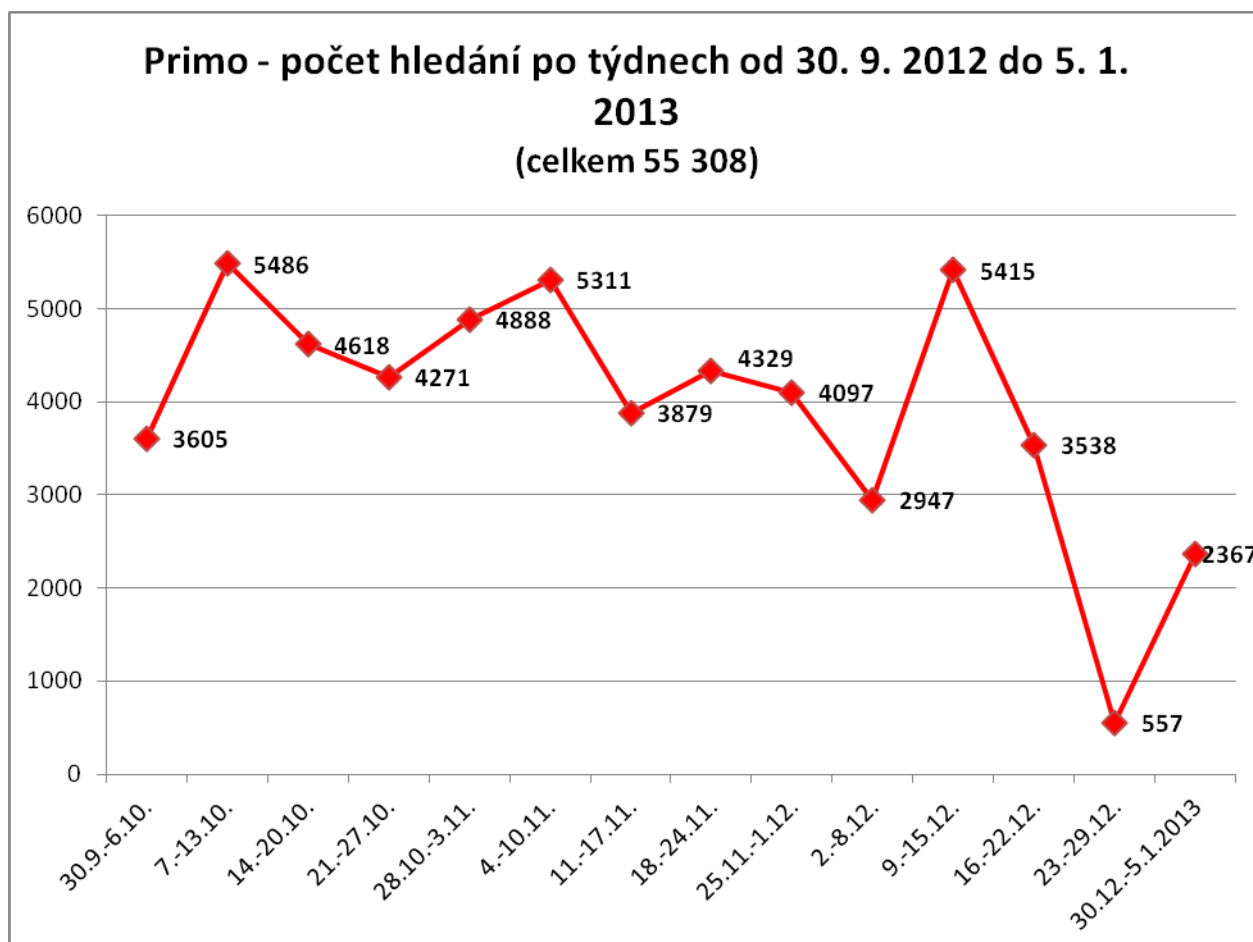

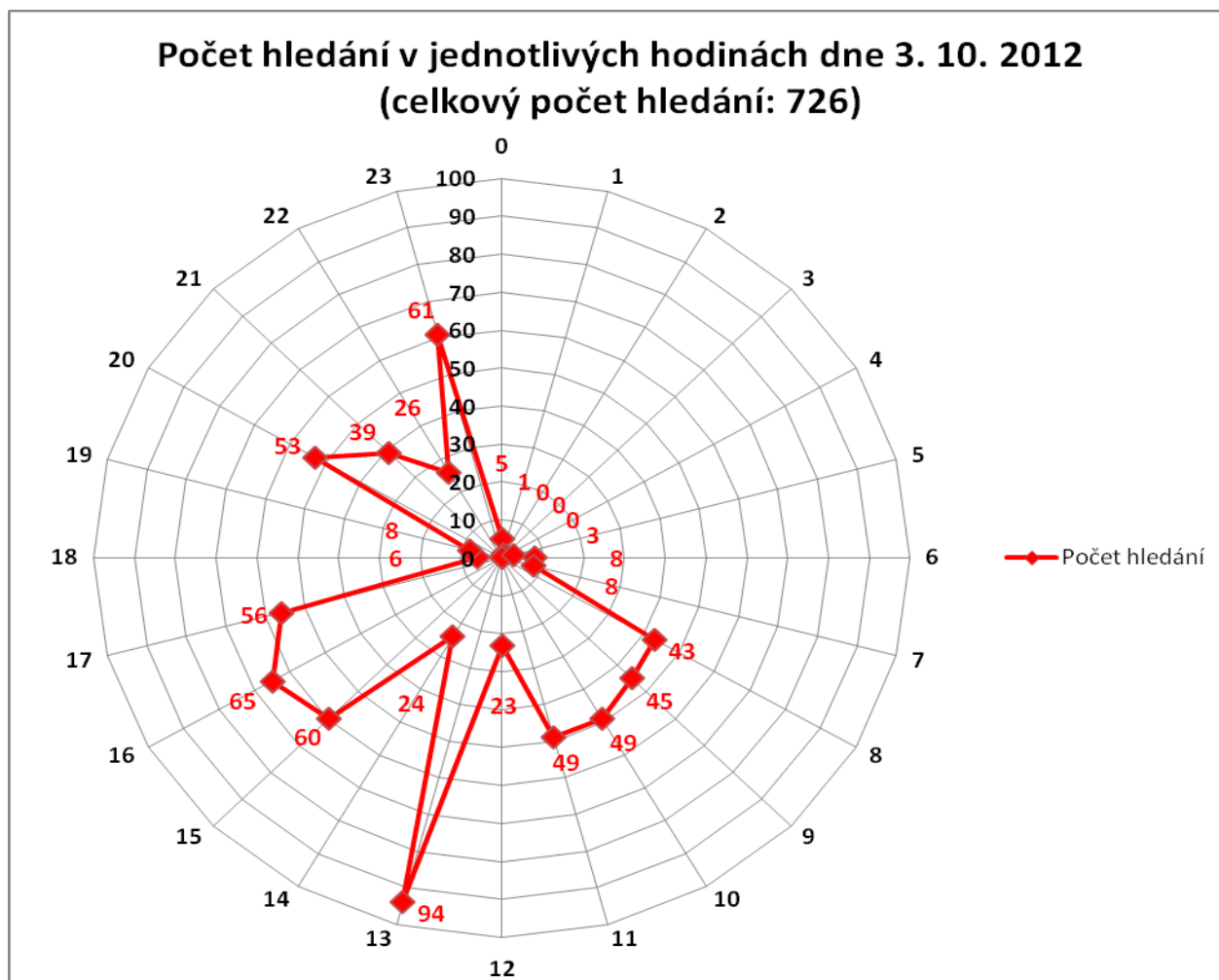
3.5.12 Linkovací server 360Link

3.5.13 Využití vyhledávacího nástroje PRIMO

Počet hledání	Výrazy začínající na	Nejčasteji hledané výrazy s nějakými výsledky
1 452	P	php, palaty, prostituce, pardubický kraj, phrasal verbs, plynová chromatografie, pdf
1 378	M	membrane separation oil waste watermarketing, management, mikroekonomie
1 215	S	solid state 15 N NMR tobacco, stres, sniffer explosives, strukturalni fondy
1 126	D	diplomová práce, diplomové práce, data mining, design UWB antennas
995	B	bakalářská práce, bakalářské práce, berggren, bonity model, building customer loyalty
868	C	carbonic anhydrase, CRM, csr, chemie, cestovní ruch, celulóza, customer value
787	A	analysis and alkaloids and tobacco, ABAsim, Arcobacter skirrowii, avidita, arteterapie
774	K	koně, karusely, kouření, kvalifikační práce, kutná hora, KAIZEN – metoda kontinuální inovace
732	T	tanec, Theatrum Historiae, Tobacco and alkaloids, Trhoň, teorie her, Tumor markers